

ΦΡ. ΠΡΙΝΤΕΖΗ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ

ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

ΤΗΣ ΕΥΓΕΝΕΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΛΟΓΙΩΝ ΑΥΤΟΥ

ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ—ΕΠΙΣΤΗΜΗ—ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ

ΕΤΟΣ ΔΕΚΑΤΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ—ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΡΙΤΗ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ: 1890

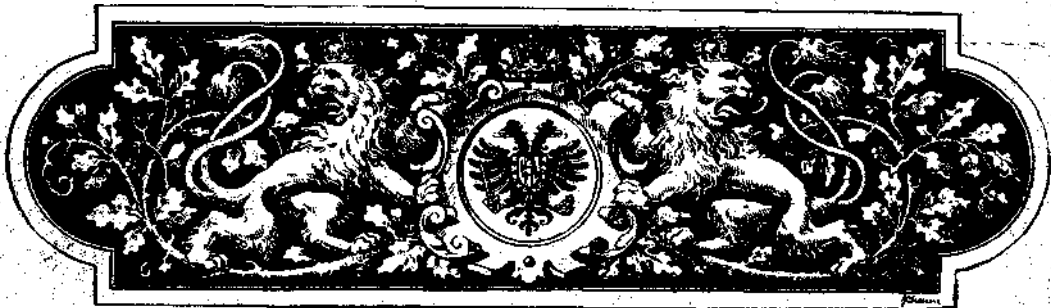

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ ΛΕΩΝΗ

16 — Ὀδὸς Περικλέους — 16

1913

«ΦΥΣΙΣ» είναι τὸ μόνον ἐν Ἑλλάδι ἐπιστημονικὸν καὶ ψυχαγωγικὸν εἰκονογραφημένον περιοδικὸν Σύγγραμμα, τὸ ὁποῖον πρὸ εἰκοσιεταετηρείας ἐκιδόμενον μεταδίδει ἐκάστοτε ὠφελίμους πάντοτε καὶ πρακτικὰς γνώσεις. Δημοσιεύει τὰ ζωτικώτατα καὶ μᾶλλον ἐνδιαφέροντα τῆς ἡμέρας ζητήματα· ἀνακοινῶ δὲ τὰ κοινωφελέστερα ἐπιστημονικά, φιλοσοφικά, ἀρχαιολογικά, ψυχολογικά καὶ φιλολογικά τῆς προόδου προβλήματα, συνοδονόμενα ἐκάστοτε ὑπὸ καλλιτεχνικῶν εἰκόνων. Τὸ ἡμέτερον Σύγγραμμα ἀκολουθοῦν δσημέραι τὴν ἐξελισσομένην ἀνάπτυξιν τῶν τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν, τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας, ἀναδημοσιεύει ἐκ τῶν σπουδαιοτέρων εὐρωπαϊκῶν καὶ ἀμερικανικῶν δημοσιευμάτων παντοίας εἰκογενειακὰς ὠφελίμους γνώσεις, ἐπιστημονικὰ παίγνια, λατρικὰς συμβουλὰς, τεχνικὰς καὶ χημικὰς ἀνακαλύψεις, πνευματικὰς ἀσκήσεις καὶ ὅ,τι ἄλλο νεώτερον ἢ πρόοδος τοῦ ἀνθρώπου ἠθέλην φέρει εἰς φῶς. Ἐν τέλει ἡ ἡμέτερα σύνταξις οὐδὲν παραλείπει, ὅπως τέρη καὶ διδασκῆ τοὺς ἐαυτῆς ἀναγνώστας, δι' ἀπρότων κόπων καὶ θυσῶν ὄλονεν καθιστώσα τὸ Σύγγραμμά μας πραγματικὴν κυνέλην ὠφελίμων γνώσεων. Καταρτισθέντος δὲ καὶ φωτοτυπικο-γραφείου ἀπὸ τινῶν ἐτῶν ἐν τοῖς ἡμετέροις καταστάσεσι, κατασκευάζονται πᾶσαι αἱ εἰκόνες τῆς «Φύσεως» ὡς καὶ πᾶσα παραγγελία φωτο-τυπικογραφίας ἐργοστασίων, καταστημάτων, προσωπογραφῶν, δελταρίων, cartes postales, ἐπισκεπτηρίων κτλ.

Ἄλλ' ἐκτὸς τούτων ἐν τῷ ἡμέτερω τούτῳ ἔργῳ δημοσιεύονται ἐκάστοτε καὶ φιλολογικαὶ καὶ ἱστορικαὶ μελέται καὶ ἀνακοινώσεις, ἀνακαλύψεις καὶ ἐφευρέσεις ὡς καὶ πνευματικὰ καὶ φυσιο-λογικὰ αὐθεντικὰ φαινόμενα καὶ περιγραφαὶ ἐκδρομῶν καὶ ταξειδίων, τὰ ὁποῖα πολὺ τέρπουναι καὶ διδάσκουσι τὸν ἀναγνώστην.

Αἱ συνδρομαὶ τῆς «Φύσεως» ἀρχοῦνται ἀπὸ τῆς 1ης ἐκάστου μηνὸς καὶ προπληρόνται εἰς ἐπιταγὰς, χρηματικὰς ἀξίας, τραπεζικὰ γράμματα τοῦ τόπου τῆς διαμονῆς τῶν συνδρομητῶν καὶ ἐν γένει εἰς ἀξίας πάσης φύσεως καὶ παντὸς ἔθνους.

Ἡ διεύθυνσις τῆς «Φύσεως» ἀναλαμβάνει τὴν ἐκτέλεσιν πάσης παραγγελίας τῶν ἐαυτῆς συνδρομητῶν, ἀρκεῖ νὰ καταβάλλονται τὰ ἔξοδα καὶ τέλη.

Αἰτήσεις πρὸς ἐγγραφὴν συνδρομητῶν καὶ παροχὴν πληροφοριῶν ἀπευθύνονται κατ'εὐθείαν πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τῆς «Φύσεως» εἰς Ἀθήνας ἢ καὶ διὰ μέσον τῶν κατὰ τόπους συνδρομητῶν αὐτῆς, ἀντιπροσώπων καὶ πρακτικῶν κτλ.

Διαφημίσεις ἐμπορικῶν καταστημάτων κτλ. δημοσιεύονται εἰς τὸ τέλος ἐκάστου τεύχους τῆς «Φύσεως» ἐπὶ ἰδιαιτέρῳ συμφωνίῳ. Ὅχι ἦτιον ἐκαστος συνδρομητῆς χαιρεῖ τὸ δικαίωμα τῆς δημοσιεύσεως ἐφ' ἑαυτῆς ἀπαξ μᾶς ἀγγελίας δωρεάν.

Πᾶς συνδρομητῆς εἶναι διοικητικῶς υπεύθυνος διὰ τὴν συνδρομὴν του, ὅπως καὶ ἡ Διεύθυνσις τῆς «Φύσεως» εἶναι ἠθικῶς καὶ νομικῶς υπεύθυνος νὰ συμπληρώσῃ τὸν τόμον ὀλοκλήρου τοῦ ἔτους. Συνεπὸς πάντες οἱ συνδρομηταὶ δικαιούνται νὰ ζητῶσιν ὅ,τι φύλλα τοῖς ἠλείποναι πρὸς καταρτισμὸν τοῦ ἔτησιον τόμου των.

Αἱ Συνδρομαὶ τῆς «Φύσεως» ἔχουσιν ὡς ἑξῆς :

Ἔτησία συνδρομὴ πολυτελοῦς Ἐκδόσεως	Ἐξωτερικοῦ φρ. 20
» » πολυτελοῦς »	Ἐσωτερικοῦ δρ. 15
» » ἀπλῆς »	Ἐξωτερικοῦ φρ. 15
» » ἀπλῆς »	Ἐσωτερικοῦ δρ. 12

Διεύθυνσις δδὸς Σωκράτους ἀριθ. 2.

Φ ΠΡΙΝΤΕΖΗΣ

ΠΕΡΙΟΔ. ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Γ'—ΕΤΟΣ 24ον

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ Ὁδὸς Σωκράτους 2—

Διευθυντῆς-Ἐκδότης

Φ. ΠΡΙΝΤΕΖΗΣ

Ἐσωτερ. Ἀπλῆ	Ἐκδόσις	Δρ. 12
» Πολυτελής	»	» 16
Ἐξωτερ. Ἀπλῆ	»	» 15
» Πολυτελής	»	» 20

Ἡ «ΦΥΣΙΣ» ΕΙΣ ΤΟ 24^{ΟΝ} ΕΤΟΣ

Διὰ τοῦ παρόντος τεύχους τὸ ἡμέτερον περιοδικὸν σύγγραμμα «ἡ Φύσις» εἰσέρχεται εἰς τὸ 24ον ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς αὐτοῦ ἔτος. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ δὲ ταύτῃ καθήκον ἡμῶν θεωροῦμεν νὰ εὐχαριστήσωμεν τοὺς πολυπληθεῖς ἡμῶν συνδρομητὰς καὶ ἀναγνώστας διὰ τὴν ἀμέριστον αὐτῶν συνδρομὴν καὶ ἐμπιστοσύνην, ἣν παρέχουσιν εἰς τοιοῦτον ἔθνοπρεπὲς, ψυχοφελὲς καὶ κοινωφελὲς ἀνάγνωσμα, ὅπερ βαθμηδὸν κατέστη πάσης ὠφελίμου καὶ προοδευτικῆς γνώσεως εὐχάριστον ἐντροφῆμα καὶ ἀφ' ἑτέρου νὰ διαβεβαιώσωμεν αὐτοὺς ἐκ νέου, ὅτι καὶ ἐφεξῆς θέλομεν ἐξακολουθήσῃ τὴν αὐτὴν διατηροῦντες πορείαν συμπληροῦντες καὶ τελειοποιοῦντες τὸ ἡμέτερον τοῦτο ἔργον.

Τὸ πρῶτον τεῦχος τοῦ νέου ἔτους, δραττόμενοι τῆς περιστάσεως ταύτης ἀποσταλήσεται καὶ πρὸς μὴ συνδρομητὰς τῆς «Φύσεως» οἵτινες παρακαλοῦνται ἐξετάζοντες αὐτό, ἐὰν μὲν ἐγκρίνωσι τὴν ἐγγραφὴν των ὡς συνδρομητῶν, νὰ κρατήσωσιν αὐτό, ἐὰν δὲ τούναντίον, νὰ μᾶς τὸ ἐπιστρέψωσιν.

Ἡ Διεύθυνσις.

Ἡ Γῆ ἐν τῷ ΣΥΜΠΛΗΡΑΤΙ

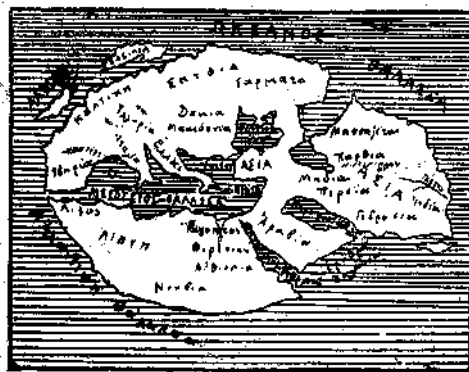
ἸΣ ἱεροκήρυξ ἐν Βερολίῳ παρεπονείτο κάποτε εἰς τὸν Ἑϋλερ, τὸν μέγαν γερμανὸν μαθηματικόν:—Ἡ θερησκεία ἀπόλλυται καὶ ἡ πίστις ἐξαλείφεται, ἡ δὲ καρδιά ἐπαυσε πλέον νὰ συγκινηθῆται ἀπὸ τὰς καλλονὰς καὶ τὰς θαυμασιότητας

τῆς πλάσεως. Ἐδρίσκομαι δὲ ἐν ἀμνησίᾳ, ὅταν ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος δμιλῶ, ποίαν πλάσιν νὰ παρουσιάσω, ὡς τὴν ὄρασιότεραν, ποιητικωτέραν καὶ θαυμασιωτέραν. Ὁμίλησα περὶ τῶν ἀρχαίων φιλοσόφων, περὶ αὐτῆς τῆς Βίβλου, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἀκροατηρίου μου τὸ μὲν ἤμισον οὐτε μὲ ἤκουε καθόλου, ἐνῶ τὸ ἕτερον ἤμισον ἐκοιμᾶτο ἢ ἐγκατέλιπε τὸν ναόν.

—Κάμετε μίαν ἀπόπειραν, τὴν ὁποίαν θὰ οἶσθε εἰπω, ἀπήνησεν ὁ Ἑϋλερ, ἀντὶ νὰ δμιλήσετε περὶ τοῦ κόσμου, οἷος περιγράφεται εἰς τὴν Βίβλον, ἀναπτύξατε τὸν κόσμον, ὅσον αἱ ἀστρονομικαὶ ἀναζητήσεις τὸν καθόρισαν. Ὁμίλησατε δηλαδὴ πρὸς τὸ ἀκροατήριόν σας περὶ τῶν ἄλλων πλανητῶν, τῶν ἀδελφῶν τῆς γῆς, οἵτινες περιοδεύουσιν ὡς αὐτὴ περὶ τὸν ἥλιον, προσθέσατε, ὅτι οἱ μεμακροσμένοι αὐτοὶ κόσμοι ἀκολουθοῦνται ὑπὸ πληθῆος σεληνῶν, παρομοίων πρὸς τὸ νυκτερινὸν ἄστρον, ὅπερ ἐκάστην ἐσπέραν ὑφούται ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς μας. Εἶπετέ τοις ἀκόμη, ὅτι οἱ ἀστέρες, τὰ ἀναρίθμητα αὐτὰ μικρὰ φωτεινὰ σημεῖα, ἐξ ὧν εἶνε διάστικτος ὁ οὐρανὸς θόλος κατὰ τὰς ὄραςίας θερινὰς νύκτας, εἶνε ἐπίσης ἰσθροῖθμοι ἥλιοι, διαχέοντες τὸ φῶς καὶ τὴν θερμότητά των εἰς τὸ ἄπειρον. Μὴ λησμονήσετε δὲ νὰ τοῖς παρατηρήσητε, ὅτι οὐδεὶς ἐκ

των αστέρων αυτών υπάρχει, δαίς να μη υπερβαίνει κατ' όγκον την ημετέραν γήν εκατομμυριαίς και εξηγήσατέ τοις, ότι μās φαίνονται τόσον μικροί διὰ τὸν ἀπλοῦστατον λόγον, ότι ἀπέχοναι δισεκατομμύρια λευγῶν ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς μας.

Ὁ ἱεροκλήρξ ἠκολούθησε τὴν συμβουλήν τοῦ Ἐὐλερ καὶ ἀντὶ τοῦ κόσμου τῆς Βίβλου, ἀπεκάλυψε εἰς τὸ ἀκροατήριόν του τὸν κόσμον τῆς ἐπιστήμης. Ὁ σοφὸς ἀνυπομόνως ἀνέμενε τὸν φίλον του, διὰ τὸν εἶδε ἐρχόμενον πλήρη σινοχωρίας, ἠρώτησεν αὐτὸν τί τοῦ συνέβη, ποία δυστυχία τῷ ἐπῆλθεν :

Εἰκὼν 1η. Οἱ ἀρχαῖοι δὲν ἐγνώριζον ὅλην τὴν Εὐρώπην μέρος δὲ τι τῆς Ἀφρικῆς καὶ Ἀσίας.

— Ἄ! κύριε Ἐὐλερ, ἀπεκρίθη ὁ πτωχὸς ἱεροκλήρξ, πράγματι εἶμαι πολὺ ἀτυχῆς. Ἐλησόμενησαν τὸ σέβας τὸ ὀφειλόμενον εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ μὲ ἔχειροκρότησαν!

Τὸ ἀνέκδοτον τοῦτο ἀφηγεῖται ὁ Ἀραγὼ (1) εἰς ἓν ἔργον του καὶ ἀξίζει νὰ γίνεται παντοῦ γνωστόν, καθότι δεικνύει πόσον ὁ πραγματικὸς κόσμος εἶνε ἑλκυστικώτερος ἀπὸ τὸν φανταστικὸν καὶ μυθώδη. Καὶ ὅμως ἐλάχιστοι εἶνε καὶ σήμερον οἱ ἔχοντες γνώσιν περὶ τῆς καταστάσεως τοῦ σύμπαντος.

Φαντάζονται γενικῶς, ότι ἡ ἀστρονομία εἶνε ἐπιστήμη στείρα, βριθουσα ἀριθμῶν καὶ προσοιτῆ μόνον εἰς τοὺς γνωρίζοντας νὰ λύσῃ ἀλγεβρικὰ προβλήματα. Ὅμως μεγάλως ἀπατώνται, διότι ἐξ ὅλων τῶν ἐπιστημῶν ἡ ἀστρονομία εἶνε ἐξ ἐναντίας ἡ μᾶλλον προσοιτῆ καὶ καταληπτή εἰς τὸν κοινὸν νοῦν, συνάμα δὲ εἶνε καὶ ἡ μόνη, ἧς ἡ σπουδὴ περιέχει τὰς μεγαλειέτας τέρας καὶ ἐγκλείει τὰς μεγαλειέτας ἀπολαύσεις.

Αἱ σχετικαὶ ἀνακαλύψεις ὡς πρὸς τὸν ἥλιον, τὴν Σελήνην, τοὺς πλανήτας, τοὺς ἀστέρας, τοὺς κομήτας, εἶνε ἀναμφιβόλως λίαν δελεαστικαί. Ἄλλ' οἱ πλανῆται εἶνε προφανῶς ἐξ ὅλων τῶν ἀστρῶν οἱ μᾶλλον ἐνδιαφέροντες ἡμᾶς. Ἄλλως τε μόνον διὰ τὴν ἀστρονομίαν νὰ γνωρίσωμεν ἐπα-

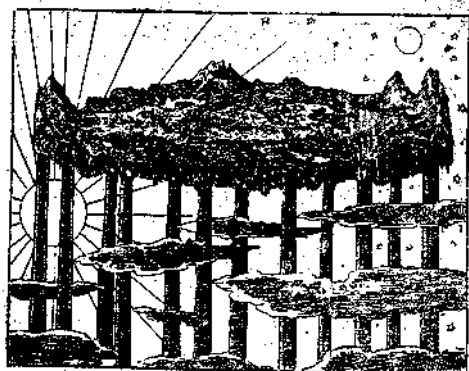
(1) Φραγκῆδος Ἀραγὼ. Περίωνμος ἀστρονόμος καὶ φυσικὸς γάλλος 1786-1853.

κριβῶς τὴν θέσιν καὶ τὰς κινήσεις τῆς γῆς ἐν τῷ διαστήματι, τότε δυνάμεθα νὰ λάβωμεν μίαν λογικὴν ἀντίληψιν τοῦ σύμπαντος.

I. Τὸ Σχῆμα τῆς γῆς.

Ἐπὶ πολλοῖς αἰῶνας καὶ οἱ μᾶλλον πεπαιδευμένοι ἄνθρωποι ἠπατώντο ὡς πρὸς τὴν φύσιν τῆς γῆς καὶ τὴν θέσιν, ἣν κατέχει ἐν τῷ σύμπαντι. Οἱ ἀρχαῖοι, οἱ ὅποιοι ἐγνώριζον μόνον μέρος τῆς Εὐρώπης, τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Ἀφρικῆς, οἱ ὅποιοι ποτε δὲν περιπλαγήθησαν ἐν τῇ θαλάσῃ μακρότερον τῶν ἁλίων, ἐφαντάζοντο, ότι ἡ ἀπέραντος ὕδατιν ἐπιφάνεια τοῦ ὠκεανοῦ ἐξελίσσεται ἀτελετήτως, χωρὶς νὰ συναντᾷ ἄλλας ἠπείρους, ἀλλ' ότι μία μόνη τοιαύτη ὑπῆρχεν, ἡ ἐφ' ἧς εὐρίσκοντο. (Εἰκ. 1) Ἡ δ' ἐσφαλμένη αὕτη πίστις τῶν ἦτο ἡ περὶ τοῦ κόσμου ἀντίληψις των. Αἱ αὐτοὺς πράγματι ἡ γῆ, περιβαλλομένη ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ ὠκεανοῦ, ἐπεξετείνεται ὑπὸ τοὺς πόδας των μέχρι τοῦ οὐρανοῦ θόλου, καὶ ἐπλήρον τὸ κατώτερον ἡμῶν τοῦ σύμπαντος. Τὸ ἔτερον ἡμῶν ἦτο κατεληγμένον ὑπὸ τοῦ ἀέρος καὶ καθ' ἑκάστην ἐσπέραν ὁ ἥλιος ἐξηφανίζετο εἰς τὰ βαθέα ὕδατα τοῦ ὠκεανοῦ, διὰ ν' ἀναφανῆ τὴν ἐπιούσαν πρωίαν. Πολλοὶ λοιπὸν ἐνόμιζον, ότι ἡ γῆ ὁμοιάζε κατὰ τὸ σχῆμα πρὸς στρογγύλην τράπεζαν βασταζομένην ὑπὸ δώδεκα στηλῶν καὶ ἄλλοι ἐφαντάζοντο αὐτὴν ὡς ἐν παμμέγεθες δῶμα, βασταζόμενον ὑπὸ ἑσάραων ὀρειχαλκίων ἐλεφάντων. (Εἰκ. 2)

Ὁ σύγχρονος τοῦ Ὀμήρου Ἡσίοδος ἐπίστευε τὴν γῆν ὡς μετέωρον ἐν τῷ κενῷ κρατουμένην διὰ ράβδων σιδηρῶν καὶ εἰς ἀνάλογον ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ ἄδου καὶ τοῦ οὐρανοῦ. Ἄλλ' ἡ σκέψις αὕτη τοῦ νὰ ἀναπαύεται ὁ κόσμος ἐπὶ διαφόρων ποιούλων στηριγμάτων ἀναλόγως τῆς φαντασίας ἐκάστον, προσέκρουεν ἐπὶ μεγάλης τινὸς δυσκολίας. Ποῦ ἐστηρίζοντο αὗται αἱ στήλαι, οἱ ἐλέφαντες καὶ αἱ σιδηραὶ ράβδοι; Διότι ἐσκέφθησαν φρονιμά, κάποιον ἔπρεπε νὰ στηρίζονται.

Εἰκὼν 2α. Ἐν τῇ ἀρχαιότητι οἱ μᾶλλον πεπαιδευμένοι ἐφαντάζοντο, ότι ἡ γῆ ἐβαστάζετο ὑπὸ δώδεκα στηλῶν στηριζομένων ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ θόλου.

Εἰκὼν 3η. Ὁ Χριστόφορος Κολόμβος πρὸ τῆς Βασιλισσῆς Ἰσαβέλλας τῆς Καθολικῆς.

Αἱ ἰδέαι αὗται περὶ τῆς συστάσεως τοῦ σύμπαντος ἐκυριάρχουν ἐπὶ πολὺν χρόνον καὶ μόνον διὰ ἐγένετο ἡ ἀνακάλυψις τῆς Ἀμερικῆς ὑπὸ τοῦ Χριστοφῶρου Κολόμβου καὶ τὸ πρῶτον ταξείδιον περὶ τὸν κόσμον ὑπὸ τοῦ περιφήμου θαλασσοπόρου Μαγγελάνου, τότε πλέον διεσείσθησαν αἱ ὑπάρχουσαι δοξασαί (Εἰκ. 3).

Ἡ ἱστορία τῶν ταξειδίων μᾶς πείθει ἀναμφιβόλως, ότι ἡ γῆ εἶνε ἐν σῶμα ἀπομεμονωμένον ἐν τῷ διαστήματι. Ταξειδιώτης ἀναχωρῶν ἐξ Εὐρώπης καὶ βαδίζων πρὸς ἀνατολὰς ἢ δυσμᾶς, ἀπαιρῆται εἰς τὸ αὐτὸ σημεῖον τῆς ἀναχωρήσεώς του, χωρὶς νὰ συναντήσῃ οὐδὲν ἐμπόδιον ἀνυπέροβλητον. Τινὲς ἔφερον τὴν ἀντίρρησην, ότι ἂν ἡ γῆ ἦτο οὕτως ἀπομεμονωμένη, ὥφειλε νὰ πέσῃ, ὅπως θὰ ἐπιπτεν ἐν μῆλον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἀφιέμενον ὑπό τινος χειρός· ἀλλ' ἀπεδείχθη, ότι ἡ πῦσις τοῦ μῆλου ὀφείλεται εἰς τὴν ἐλξίν τῆς γῆς, ἐνῶ οὐδὲν σῶμα γειτονεῖαίξει πρὸς τὴν σφαιρᾶν ἡμῶν, διὰ νὰ δύναιται νὰ τὴν παρασύρῃ κατὰ τὴν μίαν ἢ τὴν ἄλλην διεύθυνσιν.

Ἐπὶ πλέον εἶνε γνωστοιότη ἡ παρατήρησις ότι, ἂν τοποθετηθῶμεν ἐπὶ ἐψηλῆς ἀκτῆς παρὰ τὴν θάλασσαν καὶ ἴδωμεν ἀπομακρυνόμενον ἐν πλοῖον, πρῶτον θὰ ἐξαφανισθῇ τὸ σῶμα τοῦ πλοῖου, ἔπειτα τὰ κατώτερα ἰστία καὶ τέλος αἱ κορυφαὶ αὐτῶν. (Εἰκ. 4).

Τὰ φαινόμενα ταῦτα δεικνύουσι περιφανῶς, ότι ἡ ἐπιφάνεια εἶνε καμπύλη. Διότι ἂν ἦτο ἐπίπεδος, τὸ πλοῖον λόγῳ τῆς μεγάλης του ἀπομακρύνσεως θὰ ἐχάνετο διὰ μᾶς καὶ θὰ ἐξηφανίζοντο ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν μας σκάφος καὶ ἰστία ἁμῶν.

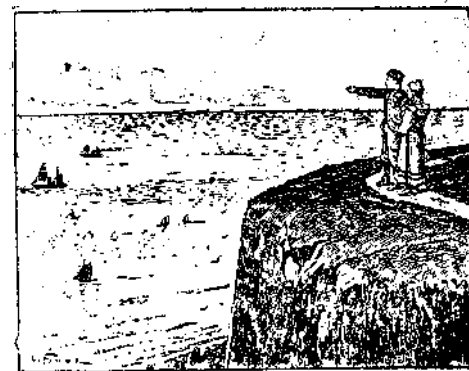
Ἄλλη ἀπόδειξις τῆς καμπυλότητος τῆς γῆς μᾶς δίδεται ἐκ τῆς ἀλλαγῆς τῆς θέας τοῦ οὐρανοῦ, διὰ τὰς ταξειδεύουσαν. Ἐνόσω δευδυνόμεθα πρὸς βορρᾶν ἢ νότον, ἀνακαλύπτομεν ἀκαταπαύστως νέους ἀστέρας, καθ' ὃν χρόνον ἄλλοι ἐξαφανίζονται. Τὸ φαινόμενον τοῦτο, διὰ ὅλοι οἱ ναυτικοὶ καὶ ἐξερευνηταὶ παρατήρησαν καὶ παρατηροῦν, δὲν δύναται νὰ ἀποδοθῇ παρὰ εἰς τὴν στρογγυλότητα τῆς γῆς. Διότι ἂν ἡ γῆ ἦτο

ἐπίπεδος, ἔπρεπε οἱ ἀστέρες νὰ εἶνε ὄρατοὶ ὀπουδήποτε καὶ ἂν ἐδρισκώμεθα.

Αἱ παρατηρήσεις ἄλλως τε καὶ αἱ καταμετρήσεις αἱ ἐπιτευχθεῖσαι ὑπὸ τῶν σοφῶν μᾶς ἔδωσαν τὸ συμπέρασμα, ότι ἡ γῆ ἐφαίνεται ἔχουσα τὸ σχῆμα στρογγύλης σφαιρας. Ἡ ἰδέα δὲ αὕτη πιθανὸν νὰ φαίνεται παράδοξος λόγῳ τῶν ἀνωμαλιῶν τοῦ ἐδάφους, ὄρεων, κοιλάδων κ. τ. λ. Ἐν τούτοις πρέπει νὰ παρατηρήσωμεν ότι καὶ αἱ ἀνωμαλῖαι τοῦ φλοιοῦ ἐνὸς πορτοκαλίου, δὲν ἐμποδίζουν καθόλου ἀπὸ τοῦ νὰ λέγωμεν, ότι ὁ καρπὸς αὐτοῦ ἔχει σχῆμα σφαιρικόν. Ἀκριβῶς λοιπὸν τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν ἔχουν καὶ τὰ ἐψηλότερα ὄρη ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς, πρὸς τὰς ἀσημάντους τραχύτητας τοῦ φλοιοῦ τοῦ πορτοκαλίου, ἂν λάβωμεν ἕν ὄφειμας τὴν ἀφάνιστον διαφορὰν καὶ σύγκρισιν τῶν προεξοχῶν τοῦ φλοιοῦ πρὸς τὸν ὄγκον τῶν σφαιρῶν. Πράγματι ὑπελόγησαν ότι ἡ ἀκτὴς τῆς σφαιρικῆς ἐπιφανείας, ἡ ὁποία ἤθελε σχηματισθῇ ὑπὸ τῶν θαλασσῶν, ἐκτεινομένην ἰδανικῶς κατὰ τὴν ἠπείραν, εἶνε περίπου 6,400 χιλιόμετρο. Ἐξ ἄλλου τὸ ἐψηλότερον ὄρος τῆς γῆς μόλις πλησιάζει τὰ 9 χιλιομ. δηλαδὴ τὸ ὕψος του εἶνε κατώτερον 700 φορές ἀπὸ τὴν γῆν ἁκτῖνα. Ἄς φαντασθῶμεν λοιπὸν μίαν στρογγύλην σφαιρᾶν 7 μέτρων ἀκτίνος καὶ ἐπομένως διαμέτρον 14 μέτρων, ἐφ' ἧς σχεδιάζομεν ἓνα χάριτην τῆς γῆς, εἰκονίζοντες ἐν ἀναγλύφῳ καὶ φυλλάτονετες ὄλας τὰς ἀναλογίας, καὶ τὰς ἀνωμαλίας τοῦ ἐδάφους τῶν ἠπείρων. Τὸ Γκαουρσιαγκάρ ὄθεν, τὸ μεγαλύτερον ὄρος τῆς γῆς, θὰ σημειωθῇ ἐπὶ τῆς σφαιρας ταύτης ὑπὸ μᾶς μικρᾶς προεκβολῆς, ἐνὸς περίπου ἑκατοστομέτρου ὕψους. Ὡς πρὸς τὸ Δευκὸν δὲ ὄρος μόλις θὰ ἔχη ὕψος κηλίδος ἡμίσεος ἑκατοστομέτρου. Ὅθεν τὸ σχῆμα τῆς γῆς δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀόστρωτος σφαιρικόν.

II. Περίστροφικὴ κίνησις τῆς γῆς

Διαρκούσης τῆς ἡμέρας δὲν βλέπομεν εἰς τὸν οὐρανὸν ἄλλο τι ἐκτὸς τοῦ ἡλίου καὶ κάποτε

Εἰκὼν 4η. Ἀπόδειξις τῆς κυρτότητος τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης διὰ τῆς ἐξαφανίσεως πλοῖου ἀπομακρυνομένου.

της σελήνης. Ἀλλὰ τὴν νύκτα, διὰ τὸ ἥλιος ἔχει εξαφανισθῆ, διακρίνομεν ἐκτὸς τῆς Σελήνης, πληθὺν οὐρανίων σωμάτων φαινομενικῶς πολὺ μικρῶν καὶ ἄτινα κατὰ τὸ πλεῖστον εἶνε ἀστέρες. Ἐὰν δὲ παρατηρήσωμεν τὸν οὐρανὸν διὰ τηλεσκοπίου, τὸ γενικὸν αὐτοῦ θέαμα δὲν ἀλλάσσει. Ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ἡμέραν εἰμποροῦμεν δι' αὐτοῦ νὰ διακρίνωμεν τοὺς λαμπροτέρους ἀστέρας, ὅπως διὰ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ βλέπομεν τὴν νύκτα.

Ἄρκει δὲ νὰ παρατηρήσωμεν ἓνα ἀστέρι ἐπὶ τινα χρόνον, διὰ νὰ πεισθῶμεν, ὅτι μετακινεῖται ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ διὰ τὸν ἥλιον, ὅστις τὴν πρωτὰν ἀναφαίνεται εἰς ἕν σημεῖον τοῦ ὀρίζοντος, ὑφούται εἰς ὄρισμένον τι ὕψος καὶ εἶτα κατέρχεται διὰ νὰ εξαφανισθῆ τὴν ἑσπέραν εἰς τὸ ἀντίθετον σημεῖον. Ἄν ἤδη παρακολουθήσωμεν διὰ τοῦ τηλεσκοπίου ἓνα λαμπερὸν ἀστέρι ἐπὶ τινας ὥρας, θὰ βεβαιωθῶμεν, ὅτι ἐνεργεῖ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον μὲ τὸν ἥλιον καὶ κατὰ τὴν αὐτὴν διεύθυνσιν, ἔξ ἀνατολῶν πρὸς δυσμάς. Ἄν δὲ παρατείνωμεν τὰς παρατηρήσεις μας διὰ τοῦ τηλεσκοπίου καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ἐν συνεχείᾳ καθ' ὅλην τὴν νύκτα, ἂν ὁ παρατηρούμενος ἀστέρι γειννιάζει πρὸς τὸν πολικὸν ἀστέρα, μένει σταθερῶς ὁρατός· ἂν ἔξ ἐναντίας ὁ ἀστέρι οὗτος εἶνε ἀρκετὰ μακροσφύμενος ἀπὸ τοῦ πολικοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ, εἰς ὄρισμένην τινα στιγμήν εξαφανίζεται πέραν τοῦ ὀρίζοντος, ἀκριβῶς ὡς ὁ ἥλιος ἐν τῇ ὄψει του. Ἐπειτα πάλιν μετὰ χρόνον θέλει καὶ πάλιν ἀναφανῆ ἄνωθι τοῦ ὀρίζοντος, ὅπου ἀφοῦ ἀνηρωθῆ καὶ πάλιν εἰς ὄρισμένον τι ὕψος, κατέρχεται εἶτα, ἵνα ἐκ νέου εξαφανισθῆ.

Τὰ φαινόμενα ταῦτα τῆς κινήσεως εἶνε τὰ αὐτὰ δι' ὅλα τὰ ἀστέρα ἀκριβῶς. Ἐκτὸς τούτου ἀρκετὸ νὰ παρατηρήσωμεν τὸν οὐρανὸν ἐπὶ πολλὰς νύκτας συνεχῶς μετὰ τινας προσοχῆς, διὰ νὰ ἀντιληφθῶμεν, ὅτι οἱ ἀστέρες διαγράφουσι καθ' ἐκάστην τὰς αὐτὰς τροχιάς καὶ διὰ νὰ πεισθῶμεν ὅτι αἱ ἀμοιβαῖαι ἀποστάσεις των μένουσιν πάντοτε ἀμετέβλητοι.

Δὲν εἶναι λοιπὸν παράδοξον, ὅτι ἄλλοτε ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἐπίστενον εἰς τὴν ὑπαρξιν μιᾶς κρυσταλλίνης σφαίρας, ταυτιζομένης μετὰ τοῦ οὐρανοῦ θόλου, ἐφ' ἧς ὄλοι οἱ ἀστέρες, περιλαμβανόμενοι καὶ τοῦ ἡλίου ἦσαν προσηλωμένοι καὶ ἦτις περιστρέφετο ὁλόκληρος περὶ τὴν γῆν, εἰς τρόπον ὅστε νὰ ἐκτελῆ ὁλόκληρον κύκλον ἐκτὸς εἰκοσιτεσσάρων ὡρῶν.

Ἐν τούτοις δὲν ἤργησαν νὰ διακρίνουν, ὅτι ἀστέρες τινες, οὐς ἀργότερον διέκριναν ὡς πλανήτας, καὶ οὐχὶ ἀστέρας, καίτοι ὅλως συμμετέχοντες τῇ γενικῇ κινήσει τοῦ κρυσταλλίνου οὐρανοῦ, μετεκινούντο ἐν τούτοις, ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ ἄλλα ἀστέρα, ἄτινα ἐφαίνοντο ἀκίνητα.

Πρὸς ἐξήγησιν τῶν ἀταξιῶν αὐτῶν, ἐφαντά-

σθησαν διάφορα συστήματα. Ἄλλ' ὁποιαδήποτε καὶ ἂν ἦτο ἡ περιπλοκή των, σταθερῶς ἐβασίζοντο ἐπὶ τῆς ἀκινήσεως τῆς γῆς, θεωρουμένης ὡς ἄξονος τοῦ σύμπαντος.

Μόλις δὲ περὶ τὸν 16ον αἰῶνα ὁ πολωνὸς μοναχὸς Κοπέρνικος διεκήρυξε πρῶτος, ὅτι ἡ γῆ ἐστρέφετο περὶ αὐτὴν ἐκ δυσμῶν πρὸς ἀνατολάς, ἐκτελοῦσα πλήρη κύκλον εἰς εἰκοσιτέσσαρας ὥρας, ἀκριβῶς ὡς σφαῖρα σιροφομένη περὶ βελόνην, ἧτις θὰ διετρούπα ταύτην κατὰ τινα διάμετρόν της.

Καθ' ἣν ἐποχὴν ἡ ἀνθρωπότης ἦτο λεία τῆς ἀγνοίας, ἡ τολμηρὰ αὐτῆ διαβεβαίωσις ἐξήργησε τὴν γενικὴν ἀποδοκιμασίαν. Ἐἶνε ἄλλως τε λίαν καταφανές, ὅτι τὰ σχετικὰ σημεῖα πρὸς τὴν κίνησιν τῶν ἀστέρων εἶναι τὰ αὐτὰ, εἴτε ὑποθέσωμεν, ὅτι ἡ γῆ μένη ἀκίνητος καὶ ὁ οὐρανὸς παρασύρεται εἰς κίνησιν, στρεφόμενος περὶ αὐτὴν ἔξ ἀνατολῶν πρὸς δυσμάς ἢ ὅτι ἡ γῆ στρέφεται περὶ αὐτὴν ἐκ δυσμῶν πρὸς ἀνατολάς. Ἀλλὰ διατὶ νὰ ἐκπληρωσώμεθα, ἂν οἱ τότε ἄνθρωποι, ὅφ' ὅς συνθήκας ἔζων, ἤρουντο νὰ ἐπιστενωθῶσι θεωρίας νέας καὶ τόσοσιν ἀντιθέτους πρὸς ἐκεῖνο, ὅπερ ἀπὸ τῆς παιδικῆς των ἡλικίας ἀντελαμβάνοντο; Διότι ἐβλεπον ἐκάστην πρωτὰν τὸν ἥλιον ἀνατέλλοντα καὶ μεταυθέμενον, καθ' ἣν στιγμήν καὶ αὐτοὶ οὗτοι παρασυρόμενοι ἐν τῇ περιστροφικῇ κινήσει τῆς γῆς, μεθ' ὅλων τῶν περιβαλλόντων αὐτοὺς ἀντικειμένων, δὲν ἠδύναντο νὰ ἀντιληφθῶσι αὐτὴν τὴν κίνησιν, δηλαδὴ ὅτι καὶ αὐτοὶ ταξιδεύουν συγχρόνως.

Ἐὰν ἐπὶ παραδείγματι, γράφει ὁ κ. Φλαμαριὸν ἐν τῇ «Δαικῇ Ἀστρονομίᾳ» του, φαντασθῶμεν ἄνθρωπον γεννηθέντα ἐκτὸς πλοίου, κινουμένου αἰωνίως σύμφωνα πρὸς τὴν φορὰν τοῦ ρεύματος ἐν τῷ μέσῳ ποταμοῦ καὶ μηδέποτε ἐξελθόντα αὐτοῦ τοῦ πλοίου καὶ ἐπισθέντα εἰς ὅτι βλέπει, δηλαδὴ ὅτι αἱ ὄχθαι, τὰ δένδρα, οἱ λόφοι κινουῦνται βραδέως παραπλευρῶς τοῦ σκάφους του, αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος θὰ ἠσθάνετο μεγίστην κατάπληξιν, ἂν ἤκουεν ὅτι συνέβαινε τὸ ἀντίθετον καὶ τίποτε δὲν θὰ κατώρθου νὰ μεταπέση τὸν νοῦν του. Θὰ τῷ ἐχρηιάζετο μεγίστη σκέψις, διὰ νὰ πεισθῆ, ὅτι τὰ δένδρα καὶ αἱ πόλεις δὲν βαδίζουν. Οὕτω λοιπὸν καὶ οἱ κάτοικοι τῆς γῆς ἐπὶ πολὺν χρόνον ὁμοίαζον πρὸς τὸν πλανώμενον αὐτὸν ἄνθρωπον καὶ ἐχρηιάσθησαν πολλὰ ἔτη διὰ ν' ἀποδιώξουν τὴν πλάνην τῶσων αἰῶνων.

(Ἐπεται τὸ τέλος)

ΑΙ ΠΡΟΡΗΞΕΙΣ ΤΗΣ ,, ΠΥΘΙΑΣ,, ΤΗΣ "ΦΥΣΕΩΣ,"

Αἱ προρρήσεις τῆς Πυθίας τῆς «Φύσεως» διὰ τὰ ἔτη 1911, 1912 καὶ 1913 πληρέστατα ἐπέτυχον καὶ προκαλοῦμεν τὴν προσοχὴν τῶν ἡμετέρων ἀναγνωστῶν διὰ τὰς τοῦ τρέχοντος ἔτους, αἰτινες μέγιστον ἐνδιαφέρον δι' ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας ἐνέχουσιν.

Ἐχομεν καὶ ἡμεῖς καὶ τὴν πεποιθήσιν καὶ τὴν γνώμην, ὅπως πάντες οἱ λογικοὶ καὶ κριτικοὶ, ὅτι τὸ μέλλον ἐν γούνασι Κυρίου κεῖται καὶ ὅτι, ὅταν τοῦτο προγινώσκεται, δὲν εἶναι μέλλον, ἀλλὰ σεσημειωμένον μέλλον γενέσθαι, ὅπερ ἀκριβῶς τότε δὲν συμβαίνει, καθόσον ὑποκείμενον εἰς θέλησιν καὶ ἀρνήσιν, συμπάθειαν καὶ ἀντιπάθειαν, εὐχαρίστησιν καὶ διασπρέσκειαν, τὸ μὲν κακὸν θ' ἀπεφεύγομεν νὰ συμβῆ, θὰ τὸ ἀποτρέψωμεν, εἰ δυνατόν, τὸ δὲ καλὸν θὰ τὸ ἐπισπεύσωμεν νὰ συντελεσθῆ τὸ ταχύτερον. Λέγεται τότε τοῦτο προδιαγεγραμμένον μέλλον, ἀφοῦ θὰ ὑπόκηται εἰς μεταβολὴν κατὰ τὰς θελήσεις μας; Τὸ μέλλον ἄρα εἶναι μέλλον καὶ δὲν ὑπόκειται εἰς οὐδεμίαν μεταβολὴν.

Ἀλλὰ πῶς λοιπὸν προλέγεται τὸ μέλλον; Ἐδῶ εἶναι τὸ ζήτημά μας.

Προλέγεται τὸ μέλλον, τὸ ὅποσον δὲν ὑπόκειται εἰς μεταβολὴν καὶ κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε ἡ ἀνθρωπίνη ἀδυναμία νὰ μὴ δύναται νὰ τὸ προλάβῃ. Τοῦτο δὲ ἀκριβῶς ἐπιτρέπεται, ὡς φαίνεται, ὑπὸ τῆς Θεῆς Προνοίας, ἵνα ἐκδηλώσῃ τὴν παρυσίαν της καὶ τὰ ἀνθρώπινα ὄρια. Καὶ αὐτὸ μᾶς λέγουσι τὰ γεγονότα καὶ ἰδοὺ ἡ ἀπόδειξις.

Κατὰ τὸ τέλος τοῦ παρελθόντος Δεκεμβρίου ἡ Πυθία μᾶς ἐδήλωσε καὶ ἐγράφωμεν ἔσα ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὸ τεύχος τῆς «Φύσεως» τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1913.

Ἐξ αὐτῶν μέχρι τοῦδε συνέβησαν:

1ον. Ὅτι ὄντως τὸ ἔτος τοῦτο εἶναι ἀπειλητικὸν καὶ ἐπίφοδον, ὅτι ἐτέθησαν πολλὰ ζήτῃματα ἐπὶ τοῦ τάπητος, ὅτι ἐπεδείχθησαν στρατοὶ καὶ στόλοι, ὅτι γίνονται συγεννοήσεις καὶ συνεντεύξεις καὶ ἡ εἰρήνη ἐματαιώθη, ἐπαναληφθεῖσάν των ἐχθροπραξιῶν μὲ θυσίας καὶ δυσκολίας πολλὰς.

2ον. Ἕλλὰς καὶ Βουλγαρίᾳ θὰ εἰρηνεύσουν, θὰ ἐρίσουν καὶ θὰ συζητήσουν μεταξύ των, ἀλλὰ δὲν θὰ συμφωνήσουν καὶ ἐσωτερικαὶ διχόνοιαὶ θὰ ἐπέλθουν.

3ον. Τὸ ἔτος τοῦτο ἔσται ἐκτάκτως καὶ ἀπροσδοκῆτως ἀνήσυχον καὶ διαρρηθμιστικόν, ὁ δὲ Χάρτης τῆς Εὐρώπης καὶ Ἀσίας σπουδαίως θὰ μεταβληθῆ.

4ον. Τὰ συμμαχικὰ Κράτη ἐπὶ πολὺ θὰ δια-

τελοῦν οὐσιαστικῶς διηρημένα καὶ φαινομενικῶς ἠνωμένα. Ἐδαφικὰ δὲ καὶ οἰκονομολογικὰ ζήτῃματα θὰ τ' ἀπασχολοῦν ἐπὶ τινα ἔτη, μεθ' ὁ θὰ διαλυθῶν εἰς τὰ ἐξ ὧν συνετέθησαν.

5ον. Ἡ Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων θὰ ἠχῆσῃ ἀπὸ λόγους, ἀγγέλματα καὶ Βασιλικὰς ἀνακοινώσεις, ὁ δὲ διάδοχος ταχέως θὰ ἀναλάβῃ ἐκτάκτως γεγονόσι τὰ ἡνία τοῦ Κράτους.

6ον. Ὁ Ἑλληνισμὸς ἀπὸ τοῦ ἔτους τούτου ἀναλαμβάνει ἀφρητῆριαν ἀγῶνος Μεγάλου καὶ ἐνδόξου διὰ τὴν ἱστορίαν, ἧτις θὰ σημειώσῃ ἀπὸ τοῦδε τὴν μεγάλην ἐνόπητα καὶ ἀλληλεγγύην τῆς παλαιᾶς καὶ νέας Ἑλλ. φυλῆς.

Αὐτὰ λοιπὸν πῶς προσελέχθησαν καὶ κατὰ γράμμα ἐγένοντο; Καὶ πῶς ἐπίσης προείπομεν καὶ τὸ ναυάγιον τοῦ Τιτανικοῦ, καὶ τὸν Ἰταλο-τουρκικὸν πόλεμον καὶ τὸν Ἑλληνο-Τουρκικὸν καὶ πολλὰ ἄλλα;

Παρακαλοῦμεν ὅθεν τοὺς ἀναγνώστας μας νὰ παρακολουθήσουν τὰς προρρήσεις τῆς Πυθίας μας, τοῦλάχιστον ἐκ περιεργείας καὶ ἐνδιαφέροντος, ἂν ὄχι ἐκ πεποιθήσεως.

δ. Π.

ΓΕΡΑΜΑΤΑ—ΝΕΙΑΤΑ

(Στὸν ἐχώριστόν μου φίλον Γιάγγον Π. Κυριακίδη).

Ὅπως τ' ἀστέρια οὐρύνουνε
Ὅταν προβάλλ' ἡ 'μέρα
Κι' ὁ ἥλιος τῆς ἀκτίδες του
Σκορπίση πέρα πέρα,
Ἔτσι κι' ἡ Νειότη σὰν περὶ
Κι' ἀξάνει μὲ τὸ χρόνο,
Εἰς τὰ γεράματα σκορπᾷ
Τοῦ θάνατου τὸν Πόνον!

Σὰν τῶν ἀγρῶν τὰ λούλουδα
Π' ὁ χρόνος τὰ μαραίνει,
Ἀξάφνου σὰν ἀρθίζουνε
Σὲ κλίνη δροσισμένη,
μὲ τ' ἀπαλὸ τὸ χάιδμα
Τὸ φύσημα τ' ἀγέρα . . .
Ἔτσι κι' ἐμὰς τὰ νειάτα μας
Θὰ μαραθοῦν μὲ μέρα!

Λευκοσία

Πολ. Ἀχ. Κυριακίδης

Ο ΠΝΕΥΜΑΤΙΣΜΟΣ

ΚΑΙ ΑΙ ΝΕΩΤΕΡΑΙ ΠΡΟΟΔΟΙ ΑΥΤΟΥ

Αναμφισβήτητος επικοινωνία μετά πνευμάτων. Εποσημονικώς ο πνευματισμός είναι εξακολούθησις της πέραν του τάφου ζωής. Παρελθόν, παρόν και μέλλον είναι η άθανασία πάσης υπάρξεως. Τα πνεύματα άπεικονίζουσι τας εικόνας των.

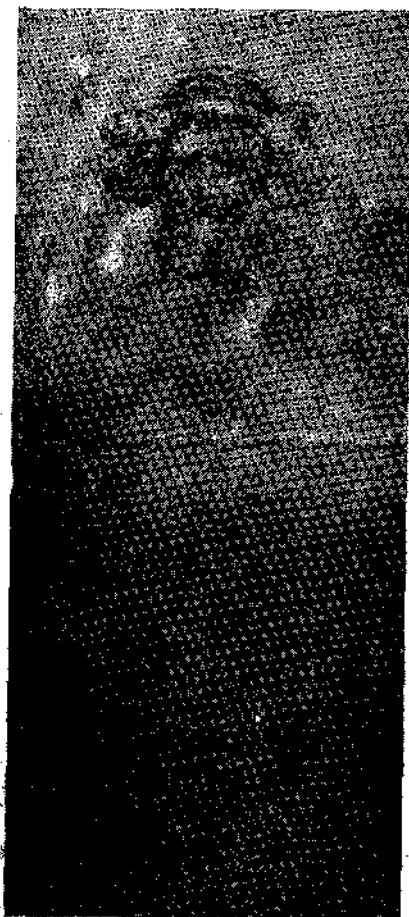
ΙΑ ποικίλων και πολυαριθμών μέχρι τουδε δημοσιευμάτων μας εν τῷ ημετέρῳ περιοδικῷ συγγράμματι ἡ «Φύσις» ἀπὸ 25ίας ἐκδομένη, μεταδίδομεν τοῖς ἡμετέροις ἀναγνώσταις πολλαπλὸς πνευματιστικὰς γνώσεις, θεωρίας και πληροφορίας, δι' ὧν ἀποδείκνυται λίαν ἐναργῶς ἡ ὑπαρξίς τῆς ψυχῆς και πέραν τοῦ θανάτου τοῦ σώματος, ἀλλὰ ὀλίγοι μᾶς ἐπίστευσαν, πολλοὶ ἀμφέβαλλον και οἱ περισιώτεροι μᾶς ἐχλεύασαν. Ἡμεῖς ὁμως ἀπαρεγκλίτως χωροῦντες πρὸς τὸν σκοπόν μας, ἤτοι τὴν πειραματικὴν ἀπόδειξιν τῆς ἀληθείας, κατορθώσαμεν, ἀπανταχοῦ ὄπου ἐπάρχει Ἑλληνισμὸς νὰ μεταδώσωμεν τὰς ἀρχὰς τοῦ πνευματισμοῦ και τὰς προόδους, ὡς ἐποιήσατο οὗτος και ἐν Εὐρώπῃ. Ἦδη οἱ πολλοὶ δὲν ἀμφιβάλλουσι και ἀρκετοὶ δημογεγεῖς ἐπικοινωνοῦσιν ἤδη μετὰ τῶν πνευμάτων.

Πνευματιστικὰς συνεδριάσεις και πνευματικὰ πειράματα διενεργήσαμεν, ἐξετελέσαμεν και ἐδημοσιεύσαμεν οὐκ ὀλίγα, αἰτινες ἐξέπληξαν τοὺς ἀναγνώστας ἡμῶν, ἰδίᾳ αἱ γενόμεναι ἐπικοινωνίαι μετὰ τῶν πνευμάτων ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ κ. Ἰω. Δημοκράτους, ἐν Καίρῳ, ὑπῆρξαν λίαν καταπληκτικαὶ και θαυμάσιαι.

Σχεδὸν κατ' ἔτος, μεταβαίνοντες ἐκεῖ χάριν ἀναψυχῆς και ὑποθέσεων τῆς «Φύσεως» ἐνεργοῦμεν συνεδριάσεις, καθ' ὧς ἐκδηλοῦνται ἐκτακτὰ και ἀπροσδόκητα πνευμ. φαινόμενα. Τὰ ἐξελιχθέντα δὲ ἐσχάτως, τὸν λήξαντα Ἀπρίλιον, ὑπῆρξαν ὄλος ἐξοχα και ἐξαισία και ἐλπίζομεν ὅτι διὰ τῆς δημοσιεύσεως αὐτῶν ἤδη κατοτέρω θὰ προκληθῇ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ἐπιστημονικῶν κύκλων, ὅπως γίνωσιν ἀφορμὴ τελειότερων ἀποτελεσματικωτέρων μελετῶν ἀποδοχῆς και λύσεως σπουδαίων σχετικῶν πνευματιστικῶν ζητημάτων. Ἡ δ' ἐπανάληψις και ἐπιβεβαίωσις αὐτῶν ἐν εὐρύτερῳ κύκλῳ θὰ ἐπισηραγίση τὴν πέραν τοῦ τάφου ζωὴν. Καθ' ἡμᾶς

τὸ ζήτημα εἶναι λελυμένον πλέον. Ἀποδεχόμεθα, ὅτι δὲν εἶναι πλάνη, οὔτε ἰδιαιτέρα ἀνωτέρα ἀόρατος τις ἀσυνείδητος δύναμις, ἣτις προκαλεῖ νὰ φαινόμενα ταῦτα, οὔτε τὸ αὐτοσυνείδητον ἢ ἀσπρικὸν διπλοῦν τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ αὐτὰ τὰ πνεύματα, δηλ. αἱ ψυχαὶ τῶν ἀνθρώπων, ὡς καλοῦμεν και ἐπικοινωνοῦμεν.

Τὰ φαινόμενα ταῦτα ἐξετυλίχθησαν ἐν 7 συνεδριάσεσιν, ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ κ. Δημοκράτους, ἐνώπιον ἀρκετῶν παρισταμένων και τῇ μεσολαβήσῃ ποτε τριῶν, ποτε τεσσάρων και ποτε πέντε **μεσαζόντων** δημοσιεύομεν δὲ αὐτὰ ὡς ἐγένοντο ἀκριβῶς και πιστῶς μετὰ τινῶν σχετικῶν εἰκόνων, ὧν τὰς παραστατικὰς σκηνὰς ἐνίων τούτων, ὡς σημειοῦμεν, ἐφιλοτέχνησεν αὐτὸ τὸ πνεῦμα, ὅπερ κατὰ πρότον γίνεται ἐν πνευματ. κύκλῳ, τῇ παρουσίᾳ ἐμοῦ και τῶν παρστώτων, διὰ τοῦ μεσαζόντος, μετ' ἐκτάκτου καλλιτεχνικῆς ἐλιτυχίας και ὁμοιό-

Ὁ Φερωνίδης ἀφοῦ ἐκωλύθη διὰ τοῦ μεσαζόντος τὴν εἰκόνα ταύτην, ὡς και τὴν ἀκόλουθον κεφαλῆν, μᾶς εἶπεν: Ἰδοὺ ἡ μορφή μου κατ' εὐθέταν και πλεγματός. Ἄν σὰς ἐμφανισθῶ οὕτω, θὰ φοβηθῆτε; Ἀμφιβάλλω διὰ τὴν γενναϊότητά σας. Ὅχι, ἀπηντήσαμεν, δὲν φοβοῦμεθα.

Ο ΦΕΡΟΝΙΑΔΗΣ

Εἰκὼν τοῦ φιλοτεχνηθεῖσα παρὰ τοῦ ἴδιου

τητος. Τὰ πνευματιστικὰ χρονικὰ δὲν ἔχουν νὰ ἐπιδειξουν τελειότεραν μέχρι τοῦδε σχετικὴν ἐργασίαν.

Συνεδριάσις 1η

Οἰκία Ἰω. Δημοκράτους. Αἴθουσα ὑποδοχῆς, (προθάλαμος) ἐστολισμένη διὰ τῶν ἀπαιτουμένων ἐπίπλων, ἐδρῶν, διβανίων, καθισμάτων, τραπέζων, κατόπτρων, ταπήτων, ἤλεκτρ. λυχνιῶν, κτλ. Ἐκατέρωθεν δὲ τοῦ προθαλάμου ὑπάρχουν ἀνά δύο μαρμάρινα στήλαι.

Παριστάμενοι.

Φ. Πρίντεζης, μεσαζὼν και διευθύνων.

Ἰω. Δημοκράτης, οἰκοδεσπότης και ἀντιπρόσωπος τοῦ οἴκου Χωρῆμη Μπενάκη, ἐν Καίρῳ.

Μαρία Δημοκράτους, σύζυγός του, μεσαζουσα και θιασώτις τοῦ πνευματισμοῦ.

Ἀννέτα Μαυροπούλου, ἀδελφή τῆς.

Βασίλ. Δημοκράτης, ἀπόφοιτος Γυμνασίου, μηχανικός, ἐκτακτος μεσαζὼν, 23τῆς.

Ἐμ. Δημοκράτης, ἀδελφός του, μικροτέρος, μαθητής.

Δις Λήδα Πόγγη, ἐρασιτέχνης κλειδοκυμβάλου και μεσαζουσα.

Μαρία Βιδάλη, τροφός.

Εὐαγγελία και Εὐρυδίκη ὑπρέτριαι θεαταί.

Μετὰ τὸ φαγητὸν περὶ τὴν 10 και ἡμίσειαν τῆς νυκτὸς εὐρισκόμενοι εἰς τὴν αἴθουσαν ταύτην, τῆς ὑποδοχῆς, ὄραϊον και με εὐμάρειαν εἶδους προθαλάμου, ἡ Κυρία Δημοκράτου ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμίαν τῆς νὰ ἐπιχειρήσωμεν και ἐφέτος πνευματιστ. συνεδριάσεις.

— Βεβαίως, εἶπον, ἐφέτος πρέπει νὰ προχωρήσωμεν εἰς τὰ πνευματιστικὰ, ἀφοῦ κατέχομεν ὅλα τὰ κατάλληλα στοιχεῖα και μέσα.

— Ἐγὼ, κ. Πρίντεζη, μοι λέγει τότε ὁ κ. Βασίλειος, ἀπόλεσα σχεδὸν ὅλα τὰ πνευμ. μου ἰδιώματα και νομίζω πρέπει ἐκ νέου νὰ μοῦ ὑποβάλλετε.

— Βεβαίως, και ὡς ἀρχίσωμεν ἀπ' ἐδῶ, οσοὶ ὑποβάλλω νὰ παίξῃς πιάνο.

— Εὐχαριστῶς, πηγαίνω, ἀλλὰ Κύριε Πρίντεζη, ἐγγιζατέ μοι εἰς τὸ μέτωπον, τὰς χεῖρας και τὸ στήθος καλῶς, διὰ νὰ ἐμπνευσθῶ καλλιτέρον.

Προχωρῶν δὲ κάθηται παρὰ τὸ κλειδοκύμβalon.

— Τι θέλετε νὰ παίξω ; μ' ἐρωτᾷ.

— Νὰ μᾶς παίξῃς τὸ νέον Μάρσ τοῦ Διαδόχου, τὸ τονισθὲν ὑπὸ τοῦ κ. Ξανθοπούλου και τὸ ὁποῖον εἶνε ἀγνωστον εἰσέτι ἐδῶ εἰς τὴν Αἴγυπτον.

Ὁ μεσαζὼν προσπαθεῖ, ἐκτείνει τοὺς δακτύλους και μετὰ μικρὰν ἀπόπειραν, τὸ ἀνακρούει ἀπταιστῶς και σχεδὸν τελείως.

Πάντες ἐξίστανται και ἀποροῦν, ἡ δὲ Δις Πόγγη, ἀριστος κλειδοκυμβάλιστρια, ὁμολογεῖ, ὅτι εἶναι κάλλιστον Μάρσ.

— Αὐτὸ εἶναι; τὸ ἐπαῖξα ὀρθῶς ; τί ἄλλο θέλετε νὰ σὰς παίξω τώρα ; ἐρωτᾷ ὁ μεσαζὼν.

— Τὴν Τόσκα, λέγει ἡ Δεσποινίς Πόγγη.

— Νὰ μᾶς παίξῃς τὴν Τόσκα, ὑποβάλλω τότε τῷ μεσαζόντι και ἀμέσως ἀνακρούει ἀπὸ τῆς ἀρχῆς μέγα μέρος τῆς Τόσκας.

— Ἐξαισία, ὄραϊα, ἔτσι εἶναι, ἀναφωνεῖ ἡ Δις Πόγγη.

Ὁ Μεσαζὼν. — Κύριοι, ἀκούω τὸν Φερωνίδην (1) νὰ μοῦ λέγῃ, ὅτι προσεσχῶς θὰ μᾶς κάμῃ ἐκτακτὰ φαινόμενα.

— Καλῶς, τὸν εὐχαριστοῦμεν. Θὰ δυνηθῇ νὰ κάμῃ τὸ πιάνο νὰ παίξῃ μόνον του και ἀνευ τῆς συμμετοχῆς τοῦ μεσαζόντος ;

— Μάλιστα, θὰ δυνηθῇ, ἀλλ' ὄχι σήμερον.

— Καλῶς, θὰ μᾶς εὐχαριστήσῃ πολὺ.

— Καὶ εἶνε πραγματικῶς αὐτὸ τὸ νέον Μάρσ τοῦ Διαδόχου ; ἐρωτᾷ μετὰ περιεργείας ὁ κ. Δημοκράτης: τίς μᾶς βεβαίωσι περὶ τούτου; ἀμφιβάλλων; ὅτι ἦτο δυνατὸν νὰ παίξῃ ἐν Αἴγυπτῳ τεμάχιον μουσικὸν ἀγνωστον ἔτι ἐκεῖ.

— Θὰ γράψω ἀμέσως αὐριον εἰς Ἀθήνας νὰ μᾶς σταλῇ ἀντίγραφον τούτου και θὰ βεβαιωθῆτε, τῷ λέγω. Ἐγὼ τὸ γνωρίζω, διότι τὸ ἦκουσα παιζόμενον και παρὰ τοῦ ἴδιου κ. Ξανθοπούλου ἐν Ἀθήναις και παρὰ τῆς κόρης μου, διότι εἶναι ὄντως ὄραϊον μάρσ.

— Καλῶς, τὸ περιμένομεν.

Ἀφοῦ δὲ μᾶς ἐπαῖξε διάφορα ἄλλα τεμάχια, προσεκάλεσα τὴν Δαδ Πόγγη, ἂν θέλῃ, νὰ τῇ ὑποβάλλω νὰ τὸ παίξῃ και αὕτη ἀμέσως, ἐν τῷ σκότει.

— Ἀδύνατον, κ. Πρίντεζη, ἀδίκως θὰ κοπιᾶσθε, μοι ἀπαντᾷ, διότι πρότον ἐν τῷ σκότει και χωρὶς νὰ βλέπω τὰ πληκτρα; δὲν δύναμαι νὰ παίξω, και δεύτερον, χωρὶς νότες, τεμάχιον, τὸ ὁποῖον δὲν γνωρίζω, οὔτε ποτὲ ἐπαῖξα, εἶναι ἀδύνατον νὰ τὸ παίξω.

— Ἀλλὰ θὰ σὲ ὑποβάλῃ, ὅπως τὸν Βασίλην, ὁ κ. Πρίντεζης και θὰ τὸ παίξῃς, τῇ λέγει ἡ Κυρία Δημοκράτους.

— Εἶναι ἀδύνατον, δὲν θὰ τὸ παίξω.

— Αὐριον, θὰ ἰδῆτε, ὅτι θὰ ἦνε δυνατὸν, τῇ λέγω τότε, ἀφοῦ πρότερον προπαρασκευάσωμεν τὴν θέλησίν σας, δεσποινίς, διότι παρατηρῶ μᾶλλον δὲν θέλετε ἢ δὲν δύνασθε.

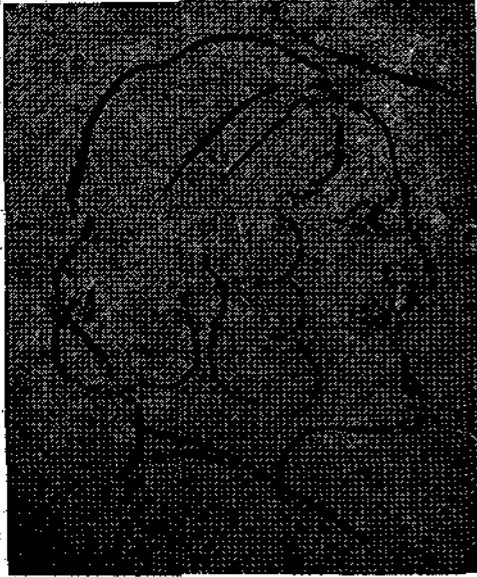
— Σὰς ἐπαναλαμβάνω, ὅτι εἶναι ἀδύνατον, διότι οὔτε βλέπω ἐν τῷ σκότει, οὔτε δύναμαι νὰ παίξω τεμάχιον, τὸ ὁποῖον δὲν γνωρίζω.

— Ἀλλὰ ἰδοὺ ὁ Βασίλης, ὅστις παίξει.

— Δὲν γνωρίζω τί κάμνει ὁ Βασίλης, ἀλλ' ἐγὼ σὰς λέγω, δὲν θὰ δυνηθῶ και μὴ ματαιοπονεῖτε.

— Καλῶς δὲν ἐπιμένω. Θὰ ἰδῶμεν, ἀλλὰ

(1) Τὸ σύνθημα πνεῦμα τὸ ἐπικοινωνοῦν, μετὰ τοῦ μεσαζόντος.

Ἡ κεφαλή τοῦ Φερονίδου πλαγίως.

μὴ λησμονεῖτε, ὅτι δὲν παίζει ὁ μεσάζων, ἀλλὰ τὸ ἀνεῦμα.

Ἐνταῦθα διεκόψαμεν τὴν ἑξακολουθήσιν τῆς πνευμ. συνεδριάσεως, κατὰ παρακλήσιν τοῦ κ. Δημοκράτους, εἰπόντος, νὰ τὴν συνεχίσωμεν τὴν ἐπιούσαν, μᾶλλον παρεσκευασμένοι πρὸς τοῦτο, προσκαλοῦντες καὶ τὸν κ. Ι. Παπαδάκη, ἵνα καὶ αὐτὸς παρευρεθῇ, ὅστις γνωρίζει τὸν μετεωρισμὸν τῆς μαγικῆς λεγομένης ράβδου.

Συνεδρίασις 2α

Παρεστώτες.

Πάντες οἱ τῆς πρώτης συνεδριάσεως, καὶ ὁ κ. Ι. Παπαδάκης, βαμβακέμπορος μετὰ τῆς Κυρίας του Θαλείας.

Πρὶν ἢ ἀρξώμεθα τῆς πνευματικῆς συνεδριάσεως, ἐνῶ εὐρισκόμεθα ἐπι καθηήμενοι μετὰ τὸ φαγητὸν εἰς τὸν προθάλαμον, συζητοῦντες, περὶ τὴν 10 καὶ 1)2 πλησιάζω τὴν Δίδα Πόγγη καὶ τὴν λαμβάνω ἐκ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς.

— Ἐλθέ, σὲ παρακαλῶ, τῆ λέγω, νὰ παίξῃς δλίγον πιάνο.

Συνάμα νεύω εἰς τὸν Βασίλειον νὰ καθῆται καὶ αὐτὸς δεξιόθεν αὐτῆς.

Μὲ παρακολουθεῖ σιωπηλῶς καὶ κάθηται παρὰ τὸ κλειδοκύμβαλον. Τῆ θέτω τότε τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καὶ ἀνοίγων τὸ ἤλεκτροκύκλωμα διὰ νὰ γίνῃ σκότος :

— Νὰ μᾶς παίξῃς, τῆ λέγω, τὸ Μᾶρς τοῦ Διαδόχου.

Σιωπᾶ καὶ ἀκίνηται. Καὶ μετὰ μικρὸν ἐνδοιασμὸν τῶν χειρῶν ἀρχεται καὶ ἀνακρούει δλόκληρον τὸ Μᾶρς μετὰ ἐκτάκτου ἐπιτυχίας, συνοδεύοντος καὶ τοῦ κ. Βασιλείου. Μετὰ τοῦτο ἀνοίγω τὸ ἤλεκτρικόν, τὴν λαμβάνω,

ἐκ τῆς χειρὸς καὶ ἐξερχόμεθα εἰς τὸν προθάλαμον, ὅπου σιωπῶσα, διετέλει ἐπι ἐν ἐκστάσει.

— Κοιμᾶται ἀκόμη, λέγει ἡ Κυρία Δημοκράτους.

— Ὅχι, εἶναι εἰς ἐκστάσιν, τῆ ἀπαντῶ.

— Σοὶ ἀφαιρῶ τὴν ὑποβολὴν καὶ ἐπᾶνελθε, τῆ λέγω.

Στρέφεται τότε, ἀνεγείρει τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ μᾶς παρατηρεῖ ἠσυχῶς καὶ ἀπαθῶς, ὡς σύνηθες αὐτῇ.

— Τὶ τεμάχιον ἔπαιξες ; τὴν ἐρωτοῦν.

— Τίποτε, δὲν ἔπαιξα, ἀπαντᾶ.

— Πῶς, δὲν ἔπαιξες τὸ Μᾶρς εἰς τὸ σκότος;

— Οὔτε τὸ ξεύρω, οὔτε δύναμαι νὰ παίξω εἰς τὸ σκότος, σᾶς εἶπον.

— Περίεργον, πῶς, δὲν ἐνθυμεῖται τίποτε, ἡ Κα Δημοκράτους λέγει, γελῶσα.

— Σᾶς λέγω δὲν ἔπαιξα, ἐπαναλαμβάνει ἡ Δεσποινίς.

— Σὺ, ὄχι, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα διὰ σοῦ, τῆ λέγω τότε.

— Δὲν γνωρίζω τί μοῦ λέγετε.

— Πῶς καλεῖται τοῦτο ; ἐρωτᾷ ὁ κ. Παπαδάκης.

— Εἶναι ἀπλῆ ὑποβολή, τῷ ἀπαντῶ, αὐτὴ θὰ ἤρνεϊτο καὶ δὲν θὰ τὸ κατῶρθον, ἀλλ' ἐν στιγμῇ, ὅπου τοῦ πνεῦμα τῆς δὲν προσεῖχε καὶ ἦτο ὡς λέγομεν, ἀφηρημένη, (μετέωρος) τῆ εἶπον, ἔλθέ μαζί μου, κάθησαι, παίξον κτλ. καὶ

Φ. ΠΡΙΝΤΕΖΗΣ

Πνευματιστής καὶ διευθὼν τὰς συνεδριάσεις.

ΥΠΕΡ ΠΙΣΤΕΩΣ ΚΑΙ ΠΑΤΡΙΔΟΣ

Εἰς τὸ τέλος τῆς Συνεδριάσεως ὁ Φερονίδης ἐπληρώθη διὰ τοῦ μεσαζόντος διαφόρου περιπτώσεως τῶν συνεδριάσεων-μας, μετὰ μεγίστης ἀκρίβειας, τέχνης καὶ ταχύτητος, ὅς ἄλλοθεν παράθεσι ἐν τῇ περιγραφῇ ταύτῃ βαφηθῶν, καθόσον εἶναι ἔργα ἐκτάκτου καλλι-
τεχνίας, περιεργίας καὶ ὁμοιότητος.

Ο ΦΕΡΟΝΙΔΗΣ ΩΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΘΗ ΗΜΙΝ
ΤΗΝ ΠΡΩΤΗΝ ΦΟΡΑΝ

τὸ κατώρθωσα νὰ παίξῃ. Τὸ πνεῦμα ἤθελε, ἡ δὲ δὲν ἀντέστη καὶ ἔπαιξε.

Τώρα νὰ δοκιμάσωμεν τὴν τραπέζαν, κ. Προϊντζῆ, μοὶ λέγουν.

Προσκομίζεται εἰς τὸ μέσον σχεδὸν τῆς αἰθούσης ἡ στρογγυλὴ τραπέζα, ἀρκετοῦ ὄγκου καὶ διαστάσεων, περὶ τῆς ὁποίας λαμβάνομεν θέσεις ὁ κ. Β. Δημοκράτης, ἡ Δις Πόγγη, ὁ κ. Παπαδάκης, ἡ σύζυγός του Κα Θάλεια, ἡ Κυρία Δημοκράτους καὶ ἐγώ.

Ἀμέσως ἡ τραπέζα βάρους 6—8 ὀκάδων ἤρξατο κινουμένη ζωηρῶς, δεξιᾷ καὶ ἀριστερᾷ, ἄνω καὶ κάτω καὶ στροφομένη περὶ ἑαυτὴν κατὰ τὴν ὑπόδειξίν μου, ὡς καὶ ἀνυψουμένη ἄνωθι μετὰ πάλλης ταχύτητος καὶ εὐχερείας. ὡς νὰ ἐκινεῖτο ὑπὸ μεγάλης καὶ ἰσχυρᾶς ἀοράτου δυνάμεως, τῶν χειρῶν μας διατελουσῶν ἐν ἀπολύτῳ ἀδρατεῖα. Καὶ ἀπῆλθα εἰς τὰς ἐρωτήσεις μας. Ὡς ἀποδεικνύεται δὲ, πάντοτε διὰ τῆς ὅσον ἐνε-
στι μεγαλιτέρας καὶ ἰσχυροτέρας κινήσεώς της, βαθμηδὸν ἐνισχύεται ὁ συντελούμενος δεσμός

μεταξὺ πνευμάτων καὶ ἀνθρώπων καὶ εὐκολοτέρα καθίσταται ἡ ἐπικοινωνία ὡς καὶ ἡ ἐκτέλεσις τῶν διαφόρων ζητουμένων καὶ διατυπωμένων πνευματιστικῶν φαινομένων.

Οὕτω μόλις ἐπετεύχθη ἡ ζωηρὰ κίνησις τῆς τραπέζης μας, οἱ μεσαζόντες ἤρξατο ν' ἀνησυχοῦν βαθμηδὸν, καταλαμβανόμενοι ὑπὸ νευρικής κινήσεως καὶ σπουδῆς, προθύμως δὲ καὶ φιλοτίμως συνετέλουν εἰς τὸν σκοπὸν.

Τότε ἠρξάμην τῆς συνεννοήσεώς μετὰ τοῦ πνεύματος διὰ μέσου αὐτῶν.

— Ἦλθες, πνεῦμα;

— Μάλιστα, ἔδῳ εἶμαι.

— Εἶσαι πάντοτε ὁ Φερονίδης βεβαίως.

— Μάλιστα.

— Εἶσαι πάντοτε πρόθυμος νὰ μᾶς εὐχαριστησῆς καὶ μᾶς ἐκπλήξῃς διὰ διαφόρων νέων πνευμ. φαινομένων;

— Θὰ προσπαθῶ, διότι εἰσθε καλῶς κατηρητισμένοι.

— Σ' ἐμποδίζει τίποτε;

— Ναι, παρακαλῶ πρῶτον νὰ ἐπικρατῇ ἀπόλυτος ἡσυχία καὶ σιγῇ, οἱ παῖδες ν' ἀπομακρυνθῶσι καὶ τρίτον ν' ἀναμένετε μεθ' ὑπομονῆς τὴν ἐξέλιξιν τῶν ὑπὸ τοῦ πνεύματος διενεργουμένων φαινομένων, χωρὶς, ἀνεὺ λόγου, νὰ διακόπτετε.

— Καλῶς, θὰ προσπαθῶμεν νὰ διατηρηθῶσι πάντα ταῦτα.

Ὁ μεσαζὼν τότε λέγει, ἐπειδὴ τινες ὠμίλουν.

— Τὸ πνεῦμα διατάσσει σιγὴν νὰ μὴ διασπάσῃτε τὴν ἄλυσον καὶ ὁ κ. Προϊντζῆς δύναται νὰ ζητήσῃ ὅ,τι θέλετε.

— Νὰ σβύσουν τὰ φῶτα καὶ νὰ παραχθῶν φωσφορισμοὶ καὶ κρότοι, εἶπον τότε.

Ὁ μεσαζὼν:

— Προσέξατε, θὰ σβύσουν τὰ φῶτα.

Καὶ ὄντως ἀμέσως σβέννυνται οἱ τρεῖς ἐναντὶ ἀνημμένοι ἡλεκτρικοὶ λαμπτήρες καὶ διάφοροι φωσφορισμοὶ καὶ φωτεινὰ σημεῖα ἀνακινούμενα ἀναφαίνονται εἰς διάφορα μέρη τῆς αἰθούσης. Εἶτα ἀκούονται ἐπαινελημένως κρότοι ἰσχυροὶ ἐπὶ τῆς τραπέζης, ὡς νὰ ἐκρόται τις ἐπ' αὐτῆς διὰ τῆς χειρὸς μετὰ δυνάμεως. Ἐπὶ τοῦ μετώπου δὲ τῆς Δδος Λήδας Πόγγη ζωηρῶς διαγράφεται φωτεινὸν τόξον, δίκην, στέμματος, ὁ μικρὸς Μανώλης φαίνεται κατάστικτος ἐκ φωτεινῶν σημείων, εἰς διάφορα δὲ μέρη τῆς αἰθούσης μας ἕτερα φῶτα μετακινούμενα, ἄλλα στρογγύλα καὶ ἄλλα ἐπιμήκη εὐκρινῶς ἀναφαίνονται.

Ὅπισθεν τότε τοῦ κ. Παπαδάκη ἐμφανίζεται ἐν πνεύμα με ἀνυψωμένας τὰς χεῖρας καὶ μετ' ὀλίγον αἰσθανόμεθα πάντες ποῖος ὀλίγον ποῖος πολὺ τὴν ἀοράτον χεῖρα νὰ μᾶς ἐγγίξῃ, ψαύῃ ἢ ῥαπίξῃ, νὰ μᾶς κεντᾷ διὰ καρφίδος ἢ κτυπᾷ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν ὤμων ἢ εἰς διάφορα μέρη τοῦ σώματος ἢ καὶ νὰ τραβᾷ ἀρκετὰ ἰσχυρῶς τὰς τρίχας καὶ τὴν κόμην τῶν

κυριῶν ἢ νὰ λύῃ τοὺς φιδόγγους αὐτῶν, ὅτε φωναὶ καὶ κραυγαὶ μετὰ φόβου ἐπηκολούθησαν καὶ πεφοβισμένοι πάντες μὲ βιάζουσι νὰ διακόψῃ τὸ πνεῦμα τὴν συνέχειαν.

Ἀναβάλλω ἐπ' ὀλίγον τὴν διακοπὴν, ὅπως μὴ δυσαρεστήσω τὸ πνεῦμα καὶ ἀφοῦ βιάβην δὲν τῷ ἐπιτρέπεται νὰ μᾶς προξενήσῃ, ὅτε ἐντονώτερον μοὶ ζητοῦσι διακοπὴν καὶ φῶς. Τότε παρακαλῶ τὸ πνεῦμα νὰ σταματήσῃ ἐπ' ὀλίγον τὰ φαινόμενα, διὰ ν' ἀναλάβωμεν θάρρος. Καὶ γίνεται τότε φῶς. Μετὰ περιεργίας δὲ συζητοῦμεν τὴν τρομερὰν ὀπτασίαν καὶ τὰ ἐξελιχθέντα γεγονότα, παραδεχόμενοι ἀνεπιφυλάκτως τὴν παρουσίαν καὶ ἐνεργίαν πνευμάτων.

Μετὰ παρέλευσιν πέντε λεπτῶν παρακαλοῦμεν τὸ πνεῦμα νὰ ἐπαναλάβῃ καὶ μᾶς κάμῃ ὀραϊότερα πνευματιστικὰ πειράματα καὶ τιθέμεθα πάλιν ἐν ἀλύσῳ διὰ τῶν χειρῶν περὶ τῆς τραπέζης.

— Σβύσον τὰ φῶτα, λέγω τότε εἰς τὸ πνεῦμα.

— Τὰ φῶτα θὰ σβυσοῦν, ἀλλὰ θ' ἀναφθοῦν ὕστερον ὅλα διὰ μᾶς, ἀπαντὰ τὸ πνεῦμα διὰ τοῦ μεσαζόντος.

— Καλῶς, ἀρκεῖ νὰ ἴδωμεν νεώτερα καὶ καλεῖτερα φαινόμενα.

— Φέρετε ἐν ποτήριον πλήρες ὕδατος, εἶπον, νὰ θέσωμεν αὐτὸ ἐν τῷ μέσῳ τῆς τραπέζης καὶ νὰ εἰπωμεν εἰς τὸ πνεῦμα νὰ τὸ ἐξαφανίσῃ ἐκεῖθεν.

Μᾶς κομίζεται τοιοῦτον ἀμέσως καὶ τὸ τοποθετοῦμεν ἐπὶ τῆς τραπέζης.

— Παρακαλοῦμεν τὸ πνεῦμα, εἶπον τότε, νὰ σβύσῃ τὰ φῶτα, νὰ ἐξαφανισθῇ τὸ ποτήριον ἐκεῖθεν καὶ νὰ μετοπισθοῦν τὰ ἄνθη ἐκ τῆς τραπέζης ἐκεῖνης ἐνταῦθα.

Πάντες ἐκρατούμεθα διὰ τῶν χειρῶν περὶ τῆς τραπέζης κυκλικῶς, ἐκτὸς τοῦ κ. Δημοκράτους, ἰσταμένου ὀρθίου πρὸς ἔλεγχον τῶν φαινομένων καὶ τῆς Κας Ἀννέτας καθημένης μακρόθεν πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἡμῶν ὡς καὶ τοῦ μικροῦ Μανώλη, ἰσταμένου παρ' αὐτῆ καὶ μετὰ περιεργίας καὶ ἀφοβίας παρακολουθοῦντος τὴν ἐξέλιξιν τῶν φαινομένων.

Μετὰ παρέλευσιν δύο—τριῶν δευτερολέπτων τὰ φῶτα σβύνονται καὶ ἡ τραπέζα κινεῖται ζωηρῶς μετὰ τοῦ ποτηρίου ἄνωθι αὐτῆς, ὅτε ἀρκετὸν ὕδωρ χύνεται πρὸς τὸ μέρος τῆς Δδος Πόγγη, ὡς νὰ ἐγίνετο ἐπὶ σκοπῶ, ἦτις φοβηθεῖσα τὸ ὕδωρ ἢ καὶ τὸ πνεῦμα, ἀνακραῖει ἤχηρῶς:

— Βρέχομαι, νὰ, νερά, δὲν εἰμπορῶ, δὲν θέλω νερά.

— Καλὲ, σιωπάτε, τί εἶναι αὐτὰ, τῇ λέγω, τί θὰ σὰς κάμῃ ὀλίγον νερό.

— Θὰ μὲ λερῶσῃ, θὰ μὲ λερῶσῃ, τὸ chemisette, δὲν εἰμπορῶ, νὰ παύσῃ, κάμετε φῶς.

— Ἐμπρός, πνεῦμα, διέκοψα, ἐξαφάνισον τὸ ποτήριον καὶ κατόπιν νὰ κάμῃς φῶς.

Καὶ ἀκούεται κρότος ἤχηρῶς καὶ ἀνάπτει τὸ φῶς, ἀλλὰ τὸ ποτήριον ἐγένετο ἀφαντον.

— Περιεργον, εἶπομεν πάντες, ποῦ νὰ μετεφέρθῃ.

Ἄλλ' οὐδαμοῦ ἐφαίνεται.

— Παρακαλέσαμεν τὸ πνεῦμα τότε νὰ τὸ ἐπαναφέρῃ.

Γενομένου δὲ καὶ πάλιν σκότους, ἐκινήθη ἡ τραπέζα, τὰ ἄνθη αἰωρούμενα ἄνωθι τῶν κεφαλῶν μας ἔψαυον ἡμᾶς εἰς τὸ πρόσωπον καὶ τὰς χεῖρας. Διάφοροι δὲ κρότοι ἠκούοντο, ποῦ καὶ ποῦ φῶτα ἀνεφαίνοντο κινούμενα καὶ ἐξαφανιζόμενα καὶ εἶτα τὸ ποτήριον ἠκούσθη ἐπανερχόμενον ἐπὶ τῆς τραπέζης. Ἐν ταῦτῳ δὲ ἀόρατος χῆρ ἐκρόται καὶ ἔψαυεν ἡμᾶς εἰς τὸ σῶμα. Φοβηθέντες ἐκ νέου ἐκ τῶν ἀσυνήθων τούτων ἐπικοινωνιῶν καὶ σκηνῶν καὶ ἀναφωνοῦσης ἐκάστοτε τῆς Δδος Πόγγη, ὅτι τῇ ἀφηρέθησαν αἱ καρφίδες ἐκ τῆς κεφαλῆς καὶ ὅτι τῇ ἐλύθη ἡ κόμη, ἐξητήσαμεν ἐκ νέου τὴν διακοπὴν τῶν πνευμ. φαινομένων.

— Οὕτω χάνομεν πολλὰ πράγματα ὄραια νὰ ἴδωμεν, τοῖς λέγω καὶ ἂν δυσαρεστηθῇ τὸ πνεῦμα, θὰ μᾶς βαρεθῇ καὶ θὰ φύγῃ.

Γενομένου δὲ ἐν τῷ αἶμα φωτός, εὐρέθη τὸ ποτήριον ἐκ νέου ἐν τῷ μέσῳ τῆς Τραπεζῆς, ἄνθη διάφορα τῆδε κακείσε ἐπ' αὐτῆς, ἢ δὲ Δις Πόγγη μετὰ τὴν κόμην λελυμένην καὶ αἱ καρφίδες ἐκτὸς αὐτῆς.

Νέα ἐκπληξίς καὶ ἀπορία μᾶς καταλαμβάνει ὅλους.

Διακόπτομεν ἐπ' ὀλίγον καὶ ἐπαναλαμβάνομεν μετὰ δέκα λεπτὰ τὴν συνεδρίασιν.

Ἐπαναλαμβάνονται οἱ φωσφορισμοὶ καὶ οἱ κρότοι, ὁ μεσαζὼν κάθηται πλησίον μου, πάντες ἀναμένομεν νέον τι φαινόμενον, ὅτε ἀκούομεν αἴφνης τὸ κλειδοκύμβαλον ἀνακροῦν μόνον τοῦ ὄραιον μουσικὸν τεμάχιον καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ Φερονίδου νὰ χορεύῃ ἐντὸς τῆς αἰθούσης. Μετὰ πολλῆς προσοχῆς καὶ ἀπολύτου ἡσυχίας ἐντείνομεν τὴν προσοχὴν καὶ τὰ ὄρα καὶ θαυμάζομεν ἐνεοὶ τὸ ἐκπληκτικὸν καὶ ἀπροσδόκητον τοῦτο μουσικὸν φαινόμενον, ὃπερ βαιβαίως πνεῦμα καλλιτέχνου ἐκτελεῖ. Ὁ κ. Δημοκράτης πρὸς βεβαίωσίν του, ἐνῶ ἐκρούετο τὸ κλειδοκύμβαλον μᾶς ἐπλησίασεν ὅλους εἰς τὴν τραπέζαν, ἵνα ἴδῃ ἂν λείπῃ τις ἐκεῖθεν καὶ εἶτα μόλις ἔπαυσε τὸ κλειδοκύμβαλον ἤνοιξε τὴν αἰθούσαν, παρετήρησεν ἐπισταμένως ἐντὸς καὶ οὐδὲν εἶδεν.

— Πολὺ περιεργον, μᾶ; λέγει, δὲν ἐννοῶ.

— Ποῖον πνεῦμα ἔπαιξε πιάνο; ἤρώτησα.

— Τοῦ Βέρδη, μᾶς ἀπαντᾷ ὁ Φερονίδης.

Εὐχαριστήσαντες τότε τὸ πνεῦμα ἐπὶ τῇ παραγωγῇ τοιούτων φαινομένων, διεκόψαμεν τὴν συνεδρίασιν, παρακαλέσαντες αὐτὸ νὰ συνε-

χίσωμεν τὴν ἐπαύριον μὲ νεώτερα φαινόμενα.
— Θὰ ἰδῆτε πολὺ ὠραιότερα, μᾶς ἀπαντᾷ τὸ πνεῦμα.

Τότε παρεκάλεσα τὸν κ. Παπαδάκη νὰ μᾶς κάμῃ τὴν αἰώρησιν τῆς ράβδου, ἣν θανατωρῶς ἐκτελεῖ, ὡς μοὶ ἔλεγον.

Τὸ φαινόμενον τῆς μαγικῆς ράβδου εἶναι ἐπίσης περιέργον καὶ ὠραῖον συνάμα πνευματιστικὸν πείραμα.

— Μάλιστα, εὐχαρίστως, δόσατέ μου μίαν ράβδον, ἀπαντᾷ ὁ κ. Παπαδάκης.

Τῷ ἐκομισθῆσαν τρεῖς, ἔξ ὧν ἐξέλεξε τὴν λεπτοτέραν ἐντελῶς ξυλίνην καὶ κυρτὴν εἰς τὴν λαβὴν, ἣν ἀφοῦ ἐτοποθέτησε καθέτως ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ἐκράτησεν ὀρθίαν διὰ τῶν δακτύλων τῶν δύο χειρῶν τοῦ ἄνωθι, ἐπρόφερον ὀλίγας λέξεις καθ' ἑαυτὸν, ἐνέτεινε τὴν θέλησιν καὶ προσοχὴν καὶ ἀπομακρύνας εἶτα τὰς χεῖρας ὀλίγον ἐκ τῆς ράβδου, αὕτη ἔστη μετέωρος.

Τότε διὰ τῆς κινήσεως ὀλίγον τῶν χειρῶν πρὸς τὰ δεξιὰ ἢ ἀριστερὰ ἠκολούθει ἡ ράβδος ταύτας πρὸς μεγίστην ἐκκλιθεῖσιν πάντων, ὅτε ἀποκαμόντος τοῦ κ. Παπαδάκη, διότι ἡ ἐκτέλεσις αὕτη φέρει ταχέαν κόπωσιν, συνέλαβε τὴν ράβδον διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς καὶ τὸ πρῶτον πείραμα ἔληξεν.

Μετ' ὀλίγον ἐτοποθέτησεν αὐτὴν ὀριζοντεῶς κατὰ γῆς καὶ διὰ τῶν χειρῶν μακρόθεν ποιούμενος ἄνωθι ἐλκτικὰς μετακινήσεις ἐκ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω, κατάρθωσεν νὰ ἐγερθῇ ἀφ' ἑαυτῆς ἡ ράβδος καὶ νὰ ὑψωθῇ πρὸς τὰς χεῖρας τοῦ μετέωρος.

Μετὰ τοῦτο ἐσταμάτησε, διότι, ὡς ἔλεγεν ἡμῖν, πολὺ τὸν κουράζει τὸ πείραμα τοῦτο.

Καὶ ὄντως, ὅπου εἶδον αὐτὸ ἐκτελούμενον καὶ ἐγὼ αὐτὸς δις κατορθώσας τοῦτο, εἶδόν ὅτι κοπιᾷ πολὺ, ἰδίᾳ τὸ στήθος.

Διὰ τῆς ράβδου, ὡς βεβαιοῦται ἐκ πολλῶν πειραμάτων, πολλὰ κατορθοῦνται, ἢ εὐρεσις τοῦ ὕδατος ὑπὸ τὸ ἐδαφος, μεταλλικὰ στρώματα, ἀντικείμενόν τι ἐκ τῶν προτέρων κρυπτόμενον εἰς μέρος τι, κτλ.

Ἡ Δίς Πόγγη φοβηθεῖσα καὶ ἀποκαμοῦσα πλέον, παρεπονεῖτο, διαρκῶς, καὶ ὅτι ἐκλιθόθη τὸ χιτώνιον τῆς, ὅτε ἠναγκάσθημεν τέλος νὰ λύσωμεν τὴν συνεδρίασιν, μὲ τὴν ἀπόφασιν νὰ ἐπαναλάβωμεν αὐτὴν τὴν ἐπιούσαν.

(Ἔπεται συνέχεια)

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ!

Ἐλευθερὴ ἡ Κρήτη μας καὶ ἡ Μακεδονία,
Ἐλευθερὰ τὰ Γιάννενα καὶ ὅλα τὰ νησιά,
Ἡ Γαλανὴ ἀπλώθηκε εἰς ὅλα τὰ σημεία,
Καὶ κυματίζει ἀγέρωχα σὲ κῆμα σὲ στεγνά.

Ἡ δάφνη ἐμοσχοβόλησε, τῆς Ἰουλιανῆς ἀγέρι,
Χριστὸς Ἀνέστη ἐψαλὸν τὰ σκλαβωμένα μέρη
Τώρα περὶ εἶν' ἐλευθερὰ, τώρα εἶναι δικά μας,
Ζήτω! τοῦ Κωνσταντίνου μας, σὲ ἀτρόμητα παιδιὰ μας

Ζήτω! σὺν ἐλευθερωτῇ, σὺν μέγα στρατηλάτῃ,
Π' ἔχει φτερὰ σὲ πλάτα του, π' ἔχει φωτὰ σὲ ἄτι
Ζήτω! σὺν ἐλευθερωτῇ, Ζήτω! σὺν Κωνσταντίνῳ!
Ποῦ ἔσπειρε εἰς τὴν σκλαβιά, τῆς Ἰουλιανῆς τὸν κῆνο.

Ἀνδρειωμένε γίγαντα! τὸ ἔθνος μας καρᾶρι,
Ποῦ εἶσαι γοργὸς σὺν ἄνεμος, σὺν πόλεμο λιοντάρι,
Ὅλα ἐμπρός σου σκύβουνε καὶ σὲ θαυμάζουν ὅλοι.
Ἀπλοσε ἴσχυρὰ τὴν φτερὰ καὶ φθάνουνε σὲ Πόλι!

ΣΟΦΙΑ Α. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΔΟΥ

ΠΟΤΕ

Ἀγάπη μου Χρυσόφτερη
ποῦ μόνο γιὰ τὰ σέρα
μὲς τῆς ζωῆς τὸ κύματα
κτυπιοῦμαι τ' ἀγριεμένα
Πότε σὲ μένα θὰ φανῇ
μᾶς σωτηρίας λιμάνι
τὸ πόνο μου νὰ γιάνῃ
ποῦ ἀκούω σὲ τὴν καρδίᾳ

Πότε τ' ἀγέρι θὰ φανῇ
Ἐννοικὸ σὲ μένα
τὰ ξεσημαμένα μου πατιὰ
Εἰς τ' ἄρμενα δεμένα
πότε θὰ νὰ φοιτοκόσουνε
καὶ πότε θ' ἄρμενίσω
ν' ὄρθω καὶ γὼ νὰ ζήσω
σὲ τέτοιαν ἀγκυλιά ; ; ;

Ζάκυνθος Ἀγγελος Σαλοῦτιδης

ΤΙ ΕΖΗΛΕΥΣΑ

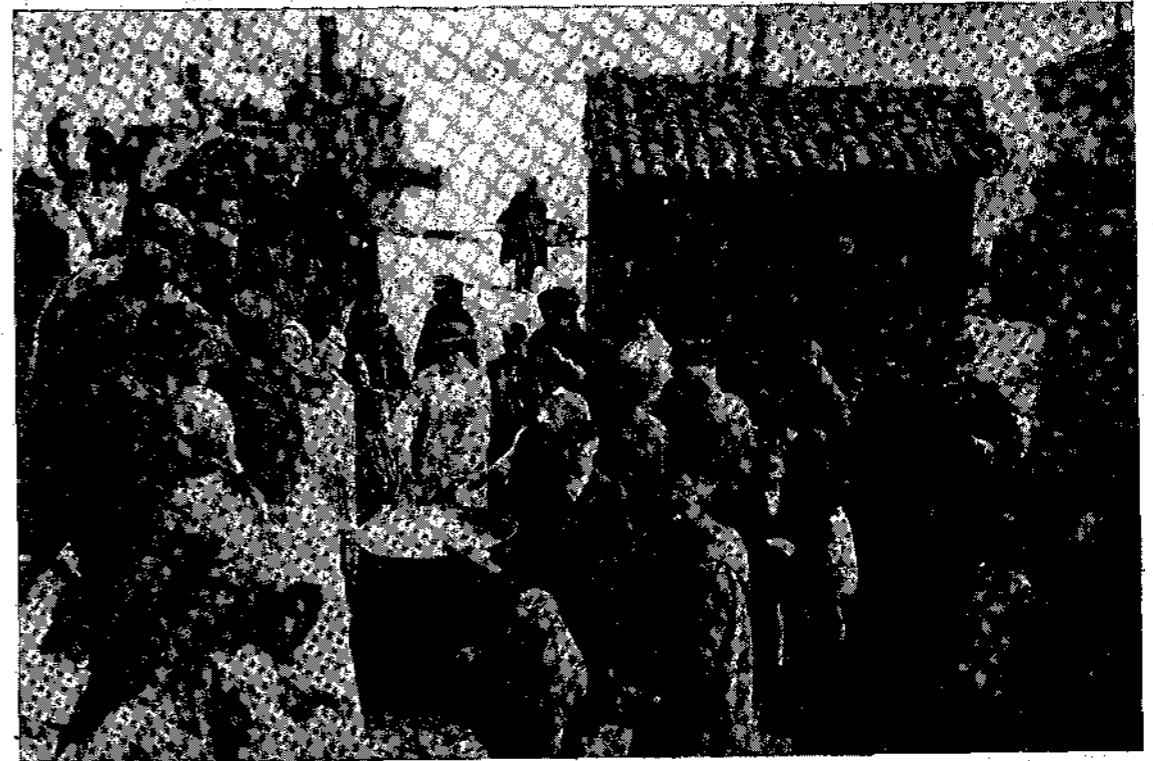
Σὲ εἶδα μὲς τὴν ἐκκλησιά,
ποῦ ἦσαν γονατισμένη
καὶ παρεκάλες τὸ Χριστό,
μὲ μάτια δακρυσμένα,
κ' ἐζήλωσα γιὰ μιὰ στιγμή,
κ' ἐκείνον τὸ Χριστό μου
γιὰ ποτὲ σὺν τὸ Χριστὸ
δὲν πόνεσες καὶ μένα!...

— Κ' εἶπα πῶς ἤθελα Χριστὸς
γιὰ μιὰ στιγμή νὰ γένω
καὶ νὰ σὲ ἰδῶ νὰ αἰσθάνεσαι
ἐκείνο ποῦ ἀκούει ἡ καρδιά μου
καὶ ὅς ἤθελε τὸ χέρι σου
μὲ δυὸ λογχιὰς ἀκόμα
μὲ στείλει σ' ἄλλῃνε ζωὴ,
νὰ παίξουν τὰ δεινὰ μου!!..

Ζάκυνθος Ἀγγελος Σαλοῦτιδης

Ο ΣΥΜΜΑΧΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ

ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΑΣ

ΔΙΑΝΟΜΗ ΣΙΣΙΤΙΟΥ ΕΝ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ.

(Συνέχεια ἴδε προηγ. τεύχος).

Ἀγαπητῆ μου Μητέρα

Παρ' ὅλας τὰς διαπραγματεύσεις δὲν καθυβώθη νὰ συμβιβασθῶμεν μετὰ τοῦ Ζιχνῆ, διότι οὗτος δὲν ἠνέκει νὰ παραδοθῇ ἄνευ ἔρων καὶ οὕτως ἀπεφασίσθη νὰ γίνῃ γενικὴ ἐπίθεσις, ἔξ ὅλων τῶν σημείων, τῆ συμπτᾶζει καὶ τῶν τηλεβόλων τῆς Μακεδονίας, τῆς Ἀρκαδίας καὶ δύο ἀντιτορπιλικῶν.

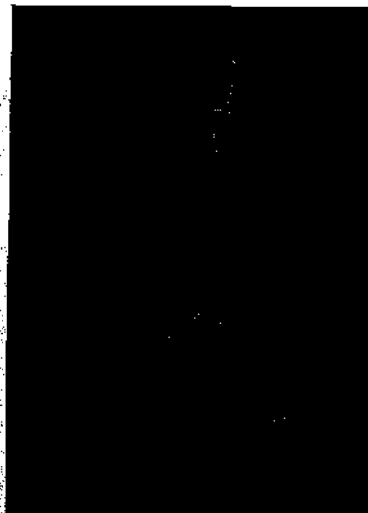
Πράγματι τὴν πρωτὰν τῆς 20ῆς 10)βρίου ὥραν 4 π. μ. σημαίνει τὸ ἐγερτήριο καὶ ὅλοι οἱ λόγοι ἐτοιμάζονται πυρετωδῶς διατασσόμεθα δὲ νὰ φέρωμεν μόνον τὰ ἀντίσκηνα, τὰς κουβέρτας, ἑπλά καὶ μπαλάσκες ἄνευ γυλιῶν διὰ νὰ εἶμεθα ἐλεύθεροι εἰς τὰς κινήσεις καὶ ἀνερχόμεθα τοὺς βράχους.

Ἡ ὥρα ἦτο 5 1/2 ὅταν ὅλοι οἱ λόγοι παρετάχθησαν εἰς τὴν πλατεῖαν, ὅλοι δὲ οἱ Χῖοι ἦσαν ἐπὶ ποδῶς διὰ νὰ μᾶς βοηθήσουν εἰς τὴν ἀνάβασιν τοῦ πεδινῶ πυροβόλου μας. Ἀρχεται ἡ ἐκκίνησις, προπορευομένου ἐνὸς τάγματος τοῦ 7ου καὶ μετ' αὐτοῦ τοῦ ἰδικοῦ

μας καὶ τέλος τὴν 6 1/2 ὅταν ἐπλησιάσαμεν πρὸς τὴν κορυφὴν, ἤρχισαν οἱ ἀεροβολισμοί, ἐνῶ συνάμα τὰ πολεμικά μας ἐβαλλον συνεχῶς, ὡς καὶ τὰ ὄρεινά μας πυροβόλα ἀραιότερον.

Ὅπισθέν μας καὶ κάτω εἰς τὸν δρόμον, ὅστις ἐξελίσσεται ἐλικοειδῶς, ἀνέρχονται οἱ λόγοι τῶν ἐμπέδων ταγμάτων, ὡς καὶ τὸ πεδινὸν πυροβόλον μας, τὸ ὅποιον σύρουν πρὸς τὴν δύσκολον ἀνωφέρειαν ὄχι βέβαια οἱ ἐξευγμένοι ἡμίονοι, ἀλλὰ τὸ πλῆθος τῶν Χίων συρόντων ἐκ δεξιῶν καὶ ἀριστερῶν διὰ σχοινίων. Τὸ θέαμα ἦτο μεγαλοπρεπέστατον, ἄξιον νὰ δικαιωσθῇ εἰς τὴν πλάκα φωτογράφου καὶ εἰς τὰς ταινίας κινηματογράφου. Φαντασθῆτε τοὺς κκλούς Χιώτας ἐργαζομένους πυρετωδῶς, σύροντας τηλεβόλα, κομίζοντας ὀβίδας, φορτωμένους στάμνες μὲ ὕδωρ, κοφίνια μὲ τροφίμα, κ.τ.λ. Αὐτὸς δὲ οὗτος ὁ Σ. Ἀρχιεπίσκοπος ἀνῆλθε μέχρις ἐνὸς σημείου, ὅπου ὑπῆρχεν ἐν ἐκκλησίᾳ καὶ ἐκεῖ ἐλειτούργησεν ὑπὲρ κατισχύσεως τῶν ἐλληνικῶν ὀπλων. Καὶ αὕτη ἡ πόλις τῶν Χίων σύμπασα, εἶχε

ΗΡ. ΚΑΡΚΑΤΖΟΣ

Ἄνθυπολοχαγοὶ τοῦ 11ου λόχου τοῦ 1ου Πεζικοῦ Συντάγματος εὐδοκίμως δρᾶσαντες καθ' ἑλὴν τὴν ἐκστρατεία ἐν Μακεδονίᾳ Χίφ καὶ Ἡπειρῶ, ὅπου ὁ ἐνδέκατος λόχος ἠτύχησε νὰ δοξασθῇ κατὰ τὴν περίφημον ἄλωσιν τῆς Τσοῦκας, ἧτις, ὡς γνωστὸν, ἐπέφερε καὶ τὴν πτώσιν τοῦ Μπιζανίου.

ΑΝΤΩΝ. ΔΕΚΑΡΙΣΤΟΣ

κάτι τὸ ἐξαιρετικόν, διότι κατὰ διαταγὴν τοῦ Δεσπότη διστάχθησαν πάντες νὰ κλείσουν τὰ καταστήματά των κατὰ τὴν μεγάλην αὐτὴν ἡμέραν καὶ νὰ φροντίσουν ὅπως δῆποτε διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ πολεμοῦντος στρατοῦ.

Αἱ δὲ γυναῖκες περίλυποι, διότι ἦτο ἡ δευτέρα φορὰ ποῦ μᾶς ἐβλεπον νὰ βαίνωμεν κατὰ τῶν Τούρκων, μὲ μάτις πλήρη δακρύων μᾶς ἐρρᾶντιζον μὲ ἀγίασμὸν καὶ μᾶς προσέφερον πάντοια πράγματα. Ἐπίσης εἰς τὸ χωρίον Βροντάδο, ὅπουθεν ἐπεράσαμεν, ἦσαν ὄλοι ἐπὶ ποδός.

— Στὸ καλὸ, στὸ καλὸ, νὰ μᾶς γυρίσετε, ἐφώναζον τὰ κοράσια δακρυσμένοι.

Δικαίως δὲ συνειννοῦντο πάντες, βλέποντες ὄλον τὸν ἐν τῇ νήσῳ των στρατὸν, ἀνερχόμενον διὰ τελευταίαν φορὰν πρὸς ἀποφασιστικὴν μάχην, ἀφοῦ προηγουμένως ἐπὶ 40 ἡμέρας ἐβλεπον διαρκῶς νὰ φέρουν εἰς τὴν πόλιν πληγωμένους καὶ νεκρούς.

Εἶναι ἡ 8η π. μ. Τὸ τάγμα μᾶς καταλαμβάνει τὸ κέντρον τῆς ἐπιθέσεως, τὸ 7ον, τὸ δεξιόν, καὶ τὸ ἔμπροσθεν τάγμα τοῦ Μανουσογιαννάκη τὸ ἀριστερόν. Ἄδύνατον δὲ εἶναι νὰ φαντασθῇ κανεὶς πῶς ἐγείνεν ἡ προέλασις. Βκίνοντες τροχάδην καὶ συνάμν βαλλόντες, τοὺς ἐκυνηγοῦμεν φεύγοντας προτροπάδην, οὕτω δὲ διέβημεν ἀπὸ τὰς προφυλακὰς των καὶ εὗρομεν σκηνὰς ἐγκαταληφθείσας καὶ γαλέτας. Τέλος κατελάβομεν ἐν ὕψωμα καὶ ἐκεῖ ἐπεριμένομεν διαταγὰς ἀπὸ τὸν ταγματάρχην μᾶς κ. Κουβέλην διὰ νὰ προχωρήσωμεν. Ἄλλ' ἐπειδὴ ἡ ὥρα παρήρηγετο ἀσκόπως, καθ' ὃν χρόνον τὸ ἔδαφος ἦτο ἐλεύθερον, ἀπεφάσισεν ὁ λοχαγὸς μᾶς κ. Καρκατζὸς Ἡρ. ἀνευ διαταγῆς νὰ προχωρήσωμεν, πράγματι δὲ μετ' ὀλίγον ἤρχισαμεν καὶ πάλιν προελαύνοντες, μὴ συναντῶντες οὐδὲν ἐμπόδιον, ἐκτὸς καμμιάς σφίχρας κάποτε κάποτε διερχομένης

προκρονετικὰ ἀνωθεν τῶν κεφαλῶν μᾶς.

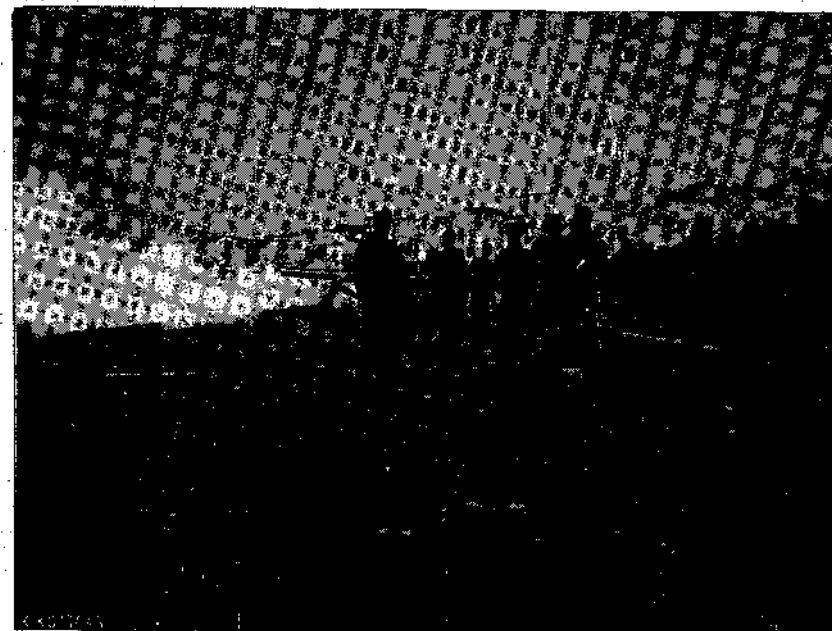
Περὶ τὴν 1. μ. μ. ἐφθάσαμεν εἰς θέσιν Πηγάδες, ὅπου ἦτο ὁ καταυλισμὸς τοῦ ἐχθροῦ, ἀλλ' ἤδη εἶχε φύγει καὶ μᾶς ἀφήκε περὶ τὰς τριάκοντα σκηνὰς μεγάλας, φούρνους, ἀποθήκην ἀλευρώων, διάφορα ἄλλα εἶδη καὶ ἀρκετοὺς ἡμιόνους. Διψκόμενοι δὲ καὶ κατὰκοποι ἠθέλομεν νὰ πάρωμεν ὀλίγον νερὸ τοῦλάχιστον ἐκεῖ, καθότι ἡ γλῶσσα μᾶς εἶχε ξηρανθῆ ἐκ τῆς πορείας. Ἄλλ' ἐπειδὴ αἱ ἄλλαι διμοιρίαι ἔφευγον, ἐφύγομεν καὶ ἐμεῖς, ἀνελθόντες τοὺς λόφους τὸν ἕνα μετὰ τὸν ἄλλον. Οὕτως ἡ μὲν τρίτη διμοιρία μετὰ τὸν ἐπιλοχίαν κ. Βαλάκην ἐπὶ κεφαλῆς καὶ ἡ πρώτη μετὰ τὸν ἀνθυπολοχαγὸν κ. Δεκαρίστον ἀμιλλῶνται: ποία πρώτη θὰ καταλάβῃ τὸ ὕψωμα, ἐνῶ ἡμεῖς ἀνερχόμεθα τὸ ἀριστερόν τοῦ λόφου. Τέλος πρώτη νέρχεται ἡ διμοιρία τοῦ ἐπιλοχίου Βαλάκη.

Ἐδῶ ἐμείναμεν περίπου ἡμίσειαν ὥραν, διὰ νὰ ἔλθῃ τὸ πυροβολικόν, ὅπερ τέλος ἐφθάσε καὶ ἀμέσως ἤρχισε πυρὰ ὁμαδόν, ἐπ' ὀλίγον ὅμως, διότι οἱ Τούρκοι ἐξηκολούθουν ὑποχωροῦντες ἐπὶ πολὺ, μετ' ὃ ἀνήλθομεν καὶ κατελάβομεν τὰ πρὸ τοῦ Ἀγ. Μάρκου ὕψωματα.

Ὁ ἀνθυπολοχαγὸς μᾶς κ. Μιλ. Μεταξᾶς διατάσσει νὰ ἐταίμασθωμεν ἀμέσως πρὸς χεῖρα προχώματα, ὅπισθεν τῶν ὁποίων νὰ κρυφθοῦν οἱ ἄνδρες, καθότι ὁ λόχος εὐρίσκετο ἐπὶ τῶν προφυλακῶν καὶ ἡ διμοιρία μᾶς κατέλαβε τὸ μέσον. Εἶνε σκότος, ποῦ καὶ ποῦ ἀκούονται τὰ μουγκρίσματα τῶν ἐγκαταλειφθέντων ζώων. Ἀριστερᾶ μᾶς ἐγκατεστάθη ὁ 1ος λόχος καὶ ὡς προφυλακὴ μία διμοιρία ἀπὸ τὸν ἀνθυπολοχαγὸν κ. Σκαλτσογιάννην, Ἀφῆνης ἀκούω νὰ φωνάζῃ ὅπισθεν μου ὁ κ. Μεταξᾶς:

— Ποιὸς ἀνάθει τσιγάρο! Νὰ τὸ σβύσῃ... ἀμέσως!

Ἄλλὰ δὲν συνέβαινε τοιοῦτον. Ἐγὼ ἤναψα

Η ΔΡΑΣΙΣ ΤΟΥ ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΥ ΕΝ Τῷ ΠΟΛΕΜῳ.

ἕνα σπέρτοκάτω ἀπὸ τὸν μανδύαν μου, νὰ ἰδῶ τὴν ὥραν διὰ τὴν ἀλλαγὴν τῶν σκοπῶν.

Περὶ τὰ ἐξημερώματα οἱ ἀνθυπολοχαγοὶ κ. κ. Σκαλτσογιάννης καὶ Δεκαρίστος μετέβησαν εἰς τὸν ἐναντι λόφον, ἐγκαταλειφθέντα ὑπὸ τῶν Τούρκων καὶ εὗρον ἐν πυροβόλον καὶ λάφυρα διάφορα.

Τὴν πρωίαν διεστάχθημεν νὰ μὴ πυροβολοῦμεν, διότι ὁ Ζιγνή πασᾶς εἶχε στείλῃ πρεσβεῖαν πρὸς διαπραγματεύσεις τῆς παραδόσεως, εἰς πολλοὺς δὲ λόφους εἶχον ὑψωθῆ λευκαὶ σημαῖαι. Τέλος δὲ περὶ τὴν 10ην μᾶς ἐπληροφόρησαν, ὅτι ὁ Ζιγνή παρεδόθη εἰς τὸ ἔμπροσθεν τάγμα, τὸ ὅποιον ἡμεῖς γελῶντες ὀνομάζαμεν τῶν Κουραμπιέδων, διότι ἐνῶ δὲν ἔλαβον καθόλου μέρος εἰς τὴν μάχην, παρέλαβον ἑτοιμοὶν τὸ κυνήγι ποῦ ἐμεῖς ἐκυνηγήσαμεν.

Ἀμέσως ἐπειτα κατήλθομεν εἰς Πηγάδια καὶ ἐκεῖ ἀφοῦ ἐφάγαμεν καὶ ἤπιαμεν νερὸ ἀνεχωρήσαμεν διὰ τὸ χωρίον Πιτύος, ἐξ ὧρας μακρᾶν καὶ ὅπου μετὰ πορείαν κοπιώδη δι' ἀνωμάτων καὶ πετρωδῶν δρομίσκων ἀρίχθημεν. Ἐλλ' ἐκεῖ πάλιν νέα διαταγὴ μᾶς δίδεται, ἐπειδὴ δὲν ὑπῆρχον οἰκίαι ἐπαρκεῖς διὰ νὰ καταυλισθῇ ὁλόκληρον τὸ τάγμα, νὰ ἀναχωρήτῃ ὁ λόχος μᾶς μετὰ τοῦ 10ου πρὸς τὸ χωρίον Καρδάμυλα. Καὶ οὕτω κουρασμένοι ὅπως εἴμεθα, ἀνεχωρήσαμεν τὴν 6 μ. μ. διὰ δρόμου ἀνηφορικοῦ καὶ στενοῦ βεδίζοντες κατ' ἄνδρα, πίπτοντες κάτω πολλάκις ἀπὸ τὰς πέτρας καὶ τὸ σκότος, ὅτε τέλος μακρόθεν διακρίνομεν φῶτα. Ἡ χαρὰ μᾶς ἦτο μεγάλη, διότι ἐπλησιάζομεν πρὸς τὸ χωρίον καὶ θὰ ἔπαυον

τὰ δεινὰ μᾶς, ὅτε αἴφνης διακρίνομεν, ὅτι τὰ φῶτα ἐβάδιζον. Ἐκπληκτοὶ δὲ καὶ ἀποροῦντες τί συμβαίνει, ἐπλησιάζομεν καὶ συνητήσαμεν τοὺς χωρικούς, οἵτινες εἰρχοντο νὰ μᾶς προῦπαντήσουν μὲ φαναράκια, διότι ἦσαν στενοὶ οἱ δρόμοι καὶ ἀπότομοι.

— Καλῶς ὄρισατε, καλῶς τὸν στρατὸν μᾶς, ἀνέκραζον.

— Ζήτω ἡ ἐλευθερία μᾶς!

Ὅλον δὲ τὸ χωρίον ἦτο ἐπὶ ποδός. Ὅλοι ἐπροθυμοποιοῦντο νὰ μᾶς παραχωρήσουν τὰς οἰκίας των, κρεβάτια, κουβέρτες, παπλώματα. Πράγματι ὄλοι οἱ ἄνδρες ἐγκατεστάθησαν εἰς οἰκίας, ἐγὼ δὲ, ὁ ἐπιλοχίας μου κ. Βαλάκης, ὁ λοχίας μου κ. Ρεβίδης, ὁ λοχίας κ. Περιάνδρος, ὁ δεκανεὺς κ. Κ. Κωνσταντίνου καὶ ὁ δεκανεὺς κ. Χ. Γραμμένος, ὁ καὶ ἰδιαιτερός ἰατρός τοῦ λόχου μᾶς, ἐμείναμεν εἰς τὴν οἰκίαν ἐνὸς καπετάνιου, τοῦ ὁποίου ἡ οἰκογένεια ἔλειπε. Μᾶς ἐδέχθη δὲ φιλοφρονέστατα, περιποιηθεὶς ὅσον ἠδύνατο, καλέσας μάλιστα καὶ τὴν πενθερὰν του, διὰ νὰ βοηθήσῃ εἰς τὴν περιποίησιν αὐτῆν.

Μᾶς ἔφερε μανδραρίνια, σῦκα, πλῆθος ἀμυγδαλῶν εἰς τὰ ὅποια ἐρρίχθημεν ἀγρίως, ἕνεκα τοῦ κόπου καὶ τῆς δίψης, ἡ δὲ μαστίχα ἔπερνε δρόμον αὐθωρεῖ. Πρὸς τούτους ἐφώνισαμεν ρέγγες, χαλβᾶν, κ.τ.λ., ὁ δὲ οἰκοκύριος μᾶς ἔφερεν ἐλαίας καὶ ἐξοχον οἶνον, οὕτω δὲ ἐφάγαμεν ἐκ τοῦ προχείρου.

Μετὰ τὸ πτωχὸν γεῦμα μᾶς ὄλοι ἀνεπαύθημεν ἐπὶ ἐξόχου στρωματσάδας, μὲ πλῆθος στρωμάτων, παπλωμάτων, κουβερτῶν καὶ σιν-

δονων, έκοιμήθημεν δέ ως νεκροί από την υπερβολικήν κούρασιν.

Την πρωίαν μεγάλη κίνησις επεκράτει εις τό χωρίον. Οί κάτοικοι προθυμότατοι προσεκόμισαν τρώφιμα εις όλους τους λόχους, αί γυναίκες εκαθάριζον φασόλια, έφερον δέ ακαταπαύστως κοφίνια πλήρη μανδραρινίων και έμοιζον εις τους στρατιώτας. Όλοι γλεντούν, στρατιώται και πολίται, τό δέ άφθονον κρασί της Χίου πολλών τών πνεύμακα εξάπτει, και παντού γέλωτες, άστεια, τραγούδια, όργανα και χοροί.

Η ιδική μας πικρία έπρομηθεύθη όρνιθας, έγώ δέ διορίζομαι μάγειρος. Άφού λοιπόν παρεσκευάσα και έπρομηθεύθη τά πάντα, τας έβλα εις την κατσαρόλα με την ιδέαν να τας κάμω κοκκινιστάς, αλλά εις τό τέλος έγινε ένα στιφάδο πρώτης τάξεως, με θυμασίαν σάλτσαν, χωρίς να τό έννοήσω. Ός συμπλήρωμα δέ είχομεν έξοχον φασουλάδαν, ώραιον κρασί, τυρόν και φρούτα.

Την επομένην περι την τετάρτην πρωινήν ή σάλπιγξ μας καλεί και ό έπιλοχίας μας άγγέλει, ότι άγγελιοφόρος φθάσας έφερε την διαταγήν να κατέλθη ό λόχος μας εις Μάργαρον, όπου είχαν συγκεντρωθή και οι άλλοι λόχοι διά να επιβιβασθώμεν επί του πλοίου.

Την 8 π. μ. εφθάσαμεν εις Μάργαρον και επί δύο ώρας επιβιβαζόμεθα. Δυστυχώς μιας λέμβου έθραύσθησαν αί σανίδες εκ του βάρους, δύο δέ στρατιώται έπεσαν εις την θάλασσαν. Και αυτοί μόν έσώθησαν, άπωλέσθη όμως ό όπλισμός των.

Την 11ην τό πλοίον άναχωρεί με πυροβολισμούς και συριγμούς, συναποφέρον εκτός των ήμετέρων, 80 Τουρκους αίχμαλώτους και 12 άξιωματικούς της Χωροφυλακής.

Τέλος εις τας 2 μ. μ. εφθάσαμεν εις τόν λιμένα της Χίου, όπου άληθής κοσμοπλημύρα μας άνέμενεν εις την αποβάθραν. Τά πλοία σφυρίζουν, ό κόσμος χειροκροτεί και φωνάζουν ζήτω. Μετά πάροδον δέ μιας ώρας αποβιβαζόμεθα και διερχόμεθα όλοι οι λόχοι κατά σειράν τας κεντρικάς όδούς, όπου είχαν στηθή άψίδες με τας επιγραφάς «Τοίς έλευθερωταίς της Χίου». Διήλθομεν λοιπόν κάτωθι αυτών και μετέβημεν εις τό Παρθενάγειον, την παλαιάν κατοικίαν μας, όπου αφήσαντες τόν όπλισμόν μας εξήλθομεν εις τας καφενετα και ξενοδοχεία.

Έν τούτοις την γενικήν μας χαράν κατηύνασεν ή λυπηρά είδησις, ότι θα έγκατελείπομεν την Χιον, άναχωρούντες διά την Ήπειρον.

Τά Χριστούγεννα διήλθομεν με πολλές περιποιήσεις, φαγητά, γλυκίσματα κτλ. προσφερθέντα από τους κατοίκους.

Την δ' επομένην ήρχισαν διανομήν τών έφοδίων της εκστρατείας με γαλέτας, άρτον,

τυρόν κ.τ.λ. και καθ' όλα έτοιμοι άνεμένομεν ήμέρα τη ήμέρα τά μεταγωγικά διότι έχρειάζόμεθα πέντε άτμόπλοια.

Την 27ην ήρχισεν ή επιβιβασις του λόχου μας και την πρωίαν της 28ης αφήσαμεν την μυρόβλητον Χιον. Είς όλων τών πρόσωπα ήτο καταφανεστάτη ή θλίψις διά τόν αποχωρισμόν μας, από την προσφιλή, την άλησμόνητον νήσον, όπου τόσας συμπαθείας και σχέσεις είχον λάβη όλοι κατά την εκεί διαμονήν μας.

Και ήδη όποτε τέλος εφεύγομεν όλα ή παρاليا ήτο πλήρης από γυναικας, κοράσις και νέους έλθόντας διά να αποχαιρετίσουν ενός μηνός φίλους, τους έλευθερωτάς των στρατιώτας.

— Άντίο, να μας γράφετε!

— Μή μας ξεχνάτε!

Πράγματι είχε δυνατόν να λησμονήσωμεν τους προσφιλείς Χίους, οι όποιοι μόνοι εξ όλων τών έλευθερωθέντων απέδειξαν τόσον εμπράκτως την χαράν και την εύγνωμοσύνην των; Καθ' όλην την εκστρατείαν εν Μακεδονία, Ήπειρω και ταις νήσοις, μία Κοζάνη και μία Χίος εξεδήλωσαν εμπράκτως τά ευγενή αισθήματά των και μας έκαμν να λησμονήσωμεν μόν τά δεινά μας, αυτούς δέ πάντοτε να ένθυμούμεθα.

Την επομένην περι την 8ην πρωινήν εφθάσαμεν εις τόν Ισθμόν, όπου μετά ήμισείας ώρας στάσιν και αφού όλοι έστείλαμεν γράμματα εις τας οικίας μας, άνεχωρήσαμεν διά τας Πάτρας, ένθα εφθάσαμεν εις τας 9 μ. μ. και αφού έπρομηθεύθημεν ύδωρ, εφύγαμεν διά την Πρέβεζαν.

Τό άτμόπλοϊόν μας ταχύτατον όλων προτρέχει και φθάνομεν πρώτοι περι την μεσημβρίαν έξωθι της Αίγινης, άνεμένοντες τά μικρά άτμόπλοια, διά την μεταφοράν των άνδρων έντός του λιμένος.

Έλησμόνησα να προσθέσω εν τη άφηγήσει της εν Χίω εκστρατείας μας, ότι ό άνθυπολοχαγός κ. Σκαλτσογιάννης κατέσχε τουρκικόν βιολίον, τό όποιον μετά την σχετικήν επιδιόρθωσιν παρέδωκεν εις τόν στρατιώτην της διμοιρίας του Πράσινον, όστις ένγώριζεν όλα σχεδόν τά συνηθίζόμενα τεμάχια και εκτοτε εις τας προφυλακάς, τας πορείας και παντού τό θέμα ήτο «ό Σκαλτσογιάννης και τό αβιολί.

Είς δέ τό άτμόπλοϊον διαρ' ως έχορεύομεν υπό τους ήχους του αίχμαλωτισθέντος βιολίου, τραγουδώντες τό έξής επίκιχρον τετράστιχον.

Βρέ θλανιάριδες γιά κάντε μας τή χάρι
και από τη Χιο να πάρετε ποδάρι.

Τό τάγμα του Κουβέλη

Σας έκαμε κουρέλι!

Τέλος την 8 μ. μ. αποβιβάσθημεν εις την Πρέβεζαν και πορευθέντες ήμισείαν ώραν έξωθι αυτής, κατηλύσθημεν.

Κ. ΠΡΙΝΤΕΖΗΣ

(Έπεται συνέχεια)

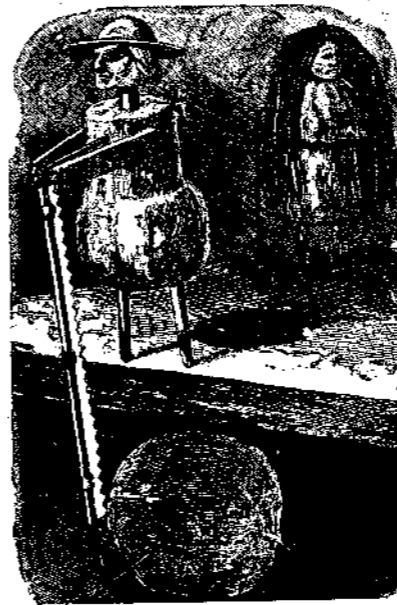
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΠΑΙΓΝΙΟΝ

Ό ξύλινος προνιστής.

Πρόκειται να κατασκευάσωμεν ξύλινον άνθρωπάριον εκ των συνηθως γινόμενων υπό των παιδων, αλλά να κρατήται εις τους δύο πόδας του.

Ός δείκνυται εν τη έναντι εικόνη τό σωμα του άποτελείται εκ φελλού φιάλης καμπανίτου ή ζύθου, εκ τριών πυριών, χρησιμεύόντων διά χείρας και λαμών και από δύο ξυλάκια διά χείρας. Η δέ κεφαλή του εσχηματίζεται εκ ψύχας άρτου.

Ήδη σχηματισθέντος του άνθρωπαριού μας, πρόκειται να του προσδώσωμεν ζωήν.

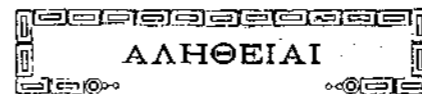

Λάβετε τεμάχιον σιδηρού σύματος 50 εκατοστών μήκους, οδίνος τά δύο άκρα κυρτώνετε κατά 5 εκατοστά και μετά τούτο άμπήγετε τό μόν έν άκρον έντός του στήθους του, τό δέ έτερον έντός μήλου ή πορτοκαλίου.

Ήδη, αν θέσητε τό άνθρωπάριόν σας επί του άκρου τραπέζης, αντίθετως κειμένης τοίς θεαταίς, ώστε να μη φαίνεται ή τοποθέτησις του μήλου, θ' άπορούν πως Ισταται όρθιος. Αν δέ προσέσητε και τεμάχιον χάρτ υ, παριστώντος πρόιονα, και προσδώσητε μικράν κίνησιν εις τό άνθρωπάριον, θα ταλαντεύσται τούτο ως να προνιστή.

Τό πών εν τή πειράματι συνίσταται εις την ισορροπίαν του κάτωθι βάρους, ως άπεδείξαμεν μέχρι τούδε διά πολλών πειραμάτων.

φ. Π.

Ό σκληραγωγημένος τό σωμα άντέχει εις όλας τας κακώσεις, τραύματα, κακουχίας, άσπνίας κτλ., ό δέ καταπεπονήμενος και κατασυντετριμμένος τό πνεύμα καταβάλλεται και φθείρεται ταχέως. Άπόδειξις ότι του σώματος ή θέσις είναι ένταύθα, του δέ πνεύματος άνωθι.

Η φύσις μεγίστην καταβάλλει προσπάθειαν και μυρίων τρόπων όπως σώση τόν άνθρωπον από τους περιβάλλοντας αυτόν παντοίους κινδύνους.

Οί κακούργοι είναι πεποικισμένοι υπό μεγάλης φυσικής άντοχής και διά τούτο επιτυγχάνουσι εις τά κακούργημάτα των.

Όμοίως ό ενάρτετος, ό βιομήχανος ό στρατηλάτης και ό εφευρέτης άκόμη διά της έπιμονής, της θελήσεως και της ανάγκης μεγάλως βοηθούνται υπό της φύσεως εις εκπλήρωσιν του έργου αυτών.

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΕΚΑΣΤΟΤΕ

Η θεραπεία της παχυσαρκίας

Γνώμη υφίσταται ότι ή κατάθεσις του λιπώδους ιστού, ιδία επί των προδιαθεθειμένων εις την παχυσαρκίαν, συντελείται κυρίως κατά την διάρκειαν του ύπνου. Παρατηρήθη δέ προς τούτοις, ότι οι παχύσαρκοι άγαπώσι πολύ την έσπερινήν πολυφαγίαν, διερχόμενοι πολύν χρόνον περι την τράπεζαν και δαπανώντες περι αυτήν πάσαν την ζωήρότητα αυτών περιορίζοντες πάσαν άλλην εργασίαν. Ό ιατρός Galisch, εκ Rothenfelde, λαμβάνων άφορμήν εκ των παρατηρήσεων τούτων συνέστησε νέαν μέθοδον θεραπείας της παχυσαρκίας άπλην και εύκολον, ακίνδυνον δέ, την δι' άπαγορεύσεως του δείπνου τας πάσχουσιν.

Ότως επιτρέπει ό ιατρός ούτος καθ' εκάστην την έξής δίαιταν επί των λίαν παχυσαρκων: άριστον ώρα 7ης—8ης Π. Μ. εκ μικράς ποσότητος άρτου μετά βουτύρου νωπού και εκ κυπέλλου τείου άκράτισμα ώρα 10η Π. Μ. εξ ενός ή δύο ώων και μικρού πλκκουντίου πρόγευμα ώρα 1η Μ. Μ. εκ φαγητού εκ κρέατος, χορταρικών, δξάλμης και σακχαροπήκτων άπόγευμα ώρα 4η Μ. Μ. εξ έγγύματος κοφέας και δύο διπύρων ή εκ μικρού τεμαχίου άρτου μετά νωπού βουτύρου· τέλος τό δείπνον άντικαθίσταται και περιορίζεται εν τεμαχίω πλκκουντος (tarte).

Διά της διαίτης ταύτης, προς την μετά των ήμερών ενόχλησιν, προσοικειούται ό πάσχων, ό Galisch επέτυχε μεγάλης ελαττώσεως του βάρους, άνευ ελαχίστης καρδιακής διαταραχής ή άνωμαλίας του νευρικού συστήματος, αίτινες συμβαίνουσι άτυχώς διά των παλαιότερων θεραπευτικών μεθόδων της παχυσαρκίας. Διά της νέας διαιτητικής μεθόδου του Galisch τό βάρος του πάσχοντος ελαττούται ανά 2 λίτρας καθ' εβδομάδα· εταν δέ ή ελάττωσις του βάρους εξίχεται εις τό φυσικόν όριον, ή δίαιτα αυξάνεται βαθμηδόν και μετά προσοχής, επιφυλασσομένου του δικαιώματος, ίνα και αυθις αυτή περιορισθ ή ως άνω εις τά πρώτα σημεία της επανόδου της παχυσαρκίας.

(Ιατρο-Πρόβδος)

ΕΥΤΡΑΠΕΛΑ

Και πάλιν ὁ Μανώλης.

Μετὰ μικρὰν ἀνησυχίαν, ἥτις πάλιν κατέληξεν εἰς βάρος του, ἀπεσύρθη κλαίων εἰς μίαν γωνίαν τῆς αἰθούσης, ὅτε τὸν πλησιάζει ἡ μήτηρ του.

— Διὰ τί τῆς ἔφαγες πάλιν, τί ἔκαμες;

— Νά, τίποτε, ἔτσι γιὰ τὸ γούστο του μὲ κτυπᾶ κάθε μέρα ὁ πατέρας. Ἐφαγα τῆς Πίτσας τὸ πορτοκάλι.

— Δοῦπόν και αὐτὸ τότε γιὰ τὸ γούστο σου ἀτακτεῖς κάθε μέρα. Διὰ τί δὲν ἀτακτεῖς και εἰς τὸ σχολεῖον;

— Πρῶτο! Ὁ δάσκαλος μᾶς λέγει ὅ,τι ἔχετε νὰ τὸ τρῶτε σπῆτι και ὄχι εἰς τὸ σχολεῖον.

Ἡ μήτηρ γελῶσα: — Αἶ, τότε μὴ παραπονεῖσαι, καλὰ τῆς τρῶς στὸ σπῆτι.

— Καλὰ ἔφαγα και ἰγὼ τὸ πορτοκάλι, τὸ δάσκαλο θ' ἀκούω καλεῖτερα.

»»»

Ἡ Βγγελιώ λυπηθεῖσα πλησιάζει τὸν Μανώλη.

— Ἐλα, σῶπα, μὴν κλαῖς, δὲν εἶναι τίποτε, νὰ στὰ ψέμματα σ' ἐκτύπησεν ὁ πατέρας σου, δὲν πονεῖς.

Ὁ Μανώλης ἀγριοκυτάζων αὐτήν, τῆς δίδει ἕνα κτύπον διὰ τοῦ ποδός.

— Ὄχι! ὄχι! Κόριε, ἀνακράζει ἡ ὑπηρετρία νὰ μ' ἐσκότωσεν ὁ Μανώλης, ὦ! ὦ!

Ἡ μητέρα ἐπεμβαίνουσα.

— Καλέ, τί εἶναι πάλιν, τί ἔκανες;

— Τίποτε μαμμά, στὰ ψέμματα τὴν κτύπησα, γιὰτί μοῦλεγε πῶς τὰ ψέμματα μ' ἐκτύπησεν ὁ πατέρας και δὲν πονῶ.

»»»

Ὁ Μανώλης.

— Μητέρα θὰ πάμε εἰς τὸν κινηματογράφο;

— Ὄχι, εἶσαι ἀτακτος, βασανιστήριον.

— Μαμμά, θὰ εἶμαι φρόνιμος, δὲν θὰ τὸ κουνῶ ἀπὸ τὴν θέσι μου, δὲν θὰ μιλῶ διόλου.

— Τότε παίρνω μίξ κούλα μαζύ μου.

— Δηλαδή, μαμμά, θὰ μιλῶ σιγὰ και θὰ σοῦ ἐξηγῶ ὅσα δὲν ἐνοσεῖς εἰς τὸν κινηματογράφο.

— Τὰ διαβάζω εἰς τὸ πρόγραμμα και δὲν σ' ἔχω ἀνάγκην.

— Μαμμά, νὰ, θὰ σέ βριστῶ ἀπὸ τὸ χέρι, νὰ μὴ ἀπαμαρτύνομαι διόλου ἀπὸ κοντὰ σου, οὔτε στὸ δρόμο οὔτε στὸ θέατρο.

— Ὄχι, διότι θὰ λέγη ὁ κόσμος πῶς ἔχω ἕνα τρελλὸ παιδί και δὲν συμφέρει.

— Αἶ μὰ τότε τί θέλεις νὰ κάνω; μαμμά.

— Νά περιμένης νὰ μεγαλώσης και τότε θὰ ἔχης γνῶσι και θὰ σὲ παίρνω μαζύ μου.

— Μὰ τότε, μαμμά, δὲν θὰ σέ ἔχω ἀνάγκην, θὰ πηγαίνω μόνος.

Ἡ μήτηρ μετὰ μικρὰν σκέψιν.

— Τότε ἔλα και τρῶγε ζύλο.

— Ἐτσι μᾶς λέγει και ὁ δάσκαλος, μαμμά, πῶς τὸ ζύλο βγῆκε ἀπὸ τὸ παράδεισο, ἔτσι και τοῦ λόγου σου φρονίμεφες;

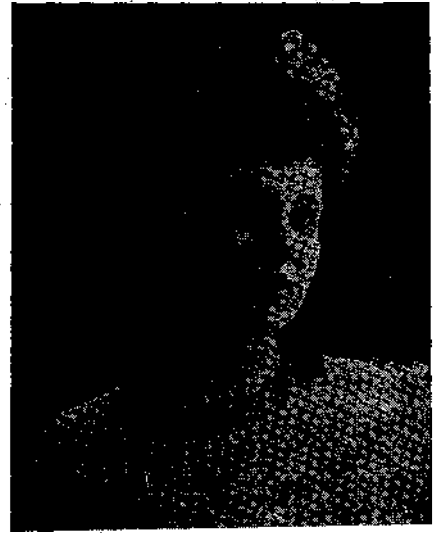
— Σκασμός, νὰ μὴ τῆς γᾶς, πρὶν πάμε στὸν κινηματογράφο.

ΠΡΡ...

ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Θέατρον Κυβέλης.

Αἱ καλλιτεχνικαὶ θεριναὶ ἐσπερίδες μας δεημέραι προσδεύονται και τελειοποιούνται, χάρις δὲ τῶ ἀξιολόγῳ ζεύει Κυβέλης — Θεοδωρίδου ἡ θεατρικῆ κίνησις προσλαμβάνει χαρακτῆρα συναγωνισμοῦ. ἡ ἀνάπτυξις τῶν θεάτρων, ὁλονὲν βελτιοῦται, ἡ ἀμιλλα τῶν συγγραφέων και ποιητῶν ἀναπτύσσεται ζωηρότερον, ἡ καλλιτεχνία, ἡ μουσικῆ, ἡ δραματικῆ τέχνη και ἡ

Φωτογρ. Ε. Σανθοπούλου

κιωμοδία κερδίζουν ἕδαφος, τὸ δὲ φιλοθέαμον και φιλόμουσον κοινὸν τέρπεται καλεῖτερον, διασκεδάζει περισσότερο, διδάσκεται εὐκολώτερον και ὠφελεῖται πολλαπλῶς. Νεώτερα δὲ ἔργα και ἐφέτος διαφορῶν ἀποχρώσεων δὲν θὰ λείψουν και ὡς πληροφροῦμεθα ἡτοιμάσθησαν ἤδη ἀρκετὰ.

Τὸ θέατρον Κυβέλης ἤδη ἤρχισε τὰς παραστάσεις του μετὰ τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Τολστόη.

Ἡ Κυβέλη και πάλιν παρουσιάσθη ἡ αὐτὴ πάντοτε νεαρά, εὐχαρις και ζωηρά, λεπτοφῆς και ἐπιτετηδευμένη, καλλιτέχνης και ἀπαράμιλλος εἰς πολλοὺς ρόλους. Εἰς ἕν μόνον μεταβαλλομένη κατ' ἔτος, εἰς τὴν ὅσον ἐνεστι πλειοτέραν ἀφοσίωσιν τῆς εἰς τὸ θέατρον, προσπαθοῦσα παντὶ σθένει ἐκάστοτε νὰ εὐχαριστήσῃ και τὴν τέχνην και τὸ κοινόν, μὴ ἀπογοητευθεῖσα ἐπι οὔτε ὑπὸ τοῦ συναγωνισμοῦ και τῆς ἀενάου πάλης, οὔτε ὑπὸ τῶν πολλῶν θυσιαν, προσωπικῶν και χρηματικῶν, αἰτινες ἀπαιτοῦνται πρὸς συντήρησιν παρ' ἡμῖν τοιοῦτου κομφοῦ θεάτρου.

Ἡ «Πανουκλίτσα» ἐκ τῶν νεωτέρων ἔργων ἤρесе πολὺ διὰ τὴν ποιικιλίαν και εὐθυμον πλοκήν τῆς, μετὰ ἀμφίσεως πρωτοτύπου και κομφοπρεπεῖς, ἐλαφρὰς και θελκτικὰς. Τὸ θέμα ἐν ὀλίγοις εἶναι, ὅτι περιφρονεῖ ἕνα δικηγόρον και τὸν ἀφίνει νὰ τῆς φιλεῖ τὸ χέρι. Πειράζει τὸν πατέρα τῆς ὡς ἐρωτευμένον. ματαιώνει ἐρωτικὰς συνεντεύξεις και νυμφεύεται ἕνα, τὸν ὁποῖον εἰρωνεύετο και ἔλεγεν ὅτι τὸν ἐμίσει.

Ἐπανελήθη ἐξελληνισθεῖσα ἡ «Μονάκιβη» τοῦ x. Σανοπούλου, ἥτις ἐγράφη ἀποκλειστικῶς διὰ τὴν Κων Κυβέλην, ἥτις ἐπιτυχάνει, ὡς γνωστόν, πολὺ εἰς τοὺς ἀφελεῖς παρθενικούς ρόλους και εἶχε δοθῆ κατά τὴν λήξιν τῆς περισινῆς περιόδου. Ἐπίσης «ὁ Ἀνθρωπος ποῦ σκότωσε» διεγείρον πολὺ τὴν περιέργειαν και τὰ δάκρυα, μετὰ ὑπόθεσιν δραματικῶν ἐν Κων)πόλει και εἰς μέρος διαχωρισμοῦ ἀπὸ τοῦ τέκνου τῆς, ὅπου ἡ Κυβέλη παίξει συγκινητικώτατα. Ἐπίσης ἡ «Κυρία Προέδρου» κτλ.

Ἐτοιμάζονται δὲ ὁ «Πατέρας» τοῦ Στρίμπεργ, ἡ «Ἐπιτυχία» κωμοδία, ὁ «Σάκκος» Τζοκόντα, τοῦ δ' Ἀνούντζις, «Ἐλγα» τοῦ Χάουτμαν, «Θεόδωρος και Σα Πατροκοκλίνου και Ζουρού κτλ.

Ἡ ἐν τῷ προηγ. τεύχει δημοσιευθεῖσα φωτογραφία τῆς κηδείας, τοῦ ἀειμνήστου Βασιλέως, ἐλήφθη μετὰ πολλῶν ἄλλων παρὰ τοῦ καλλιτέχνου φωτογράφου x Ἐ. Σανθοπούλου.